

FIVBTM

FÉDÉRATION INTERNATIONALE
DE VOLLEYBALL

C A S E B O O K

Izdanje 2015.

Pripremila Komisija FIVB za pravila igre

Za potrebe UOSS, koristeći prevod ranije Verzije 1.2, preveli i priredili:
Bojana Nikolić, Ivana Vasić, Stanko Jelisić, Jovana Živanić, Ivan Jagodić, Luka Milinković i
Dejan Jovanović

SADRŽAJ

<u>Strana</u>	<u>Tema pravila</u>	<u>Slučajevi</u>
1	SADRŽAJ	
2	PREDGOVOR - PROMENE	
3	DEO I: TEORIJSKI PRINCIPI PRIMENE PRAVILA	
4	DEO II: SLUČAJEVI	
4	POGLAVLJE 1: UČESNICI	
4	Nošenje nedozvoljenih predmeta	1.1 – 1.2
4	Kapiten	1.3 – 1.7
5	Trener	1.8 – 1.13
7	POGLAVLJE 2: TOK UTAKMICE	
7	Žreb	2.1
7	Pozicione i rotacione greške	2.2 – 2.7
10	POGLAVLJE 3: AKCIJE U IGRI	
10	Igranje loptom	3.1 – 3.10.2
13	Prelaz ispod mreže	3.11 – 3.12
13	Igrač pored mreže ili u kontaktu sa njom	3.13 – 3.22
16	Servis	3.23 – 3.29
17	Udarac u napadu	3.30 – 3.34
18	Blok	3.35 – 3.46
22	POGLAVLJE 4: PREKIDI I ODUGOVLAČENJA	
22	Zamene igrača	4.1 – 4.22
28	Tajm-auti i tehnički tajm-auti	4.23 – 4.24
29	Neosnovani zahtevi	4.25 – 4.26
30	Povrede	4.27 – 4.29.2
32	Odugovlačenja igre	4.30 – 4.33
34	Spoljni uticaj	4.34 – 4.35
35	POGLAVLJE 5: LIBERO	5.1 – 5.24
42	POGLAVLJE 6: PONAŠANJE UČESNIKA	6.1 – 6.9
47	POGLAVLJE 7: SUDIJE I NJIHOVE NADLEŽNOSTI	7.1 – 7.10
50	POGLAVLJE 8: SPECIJALNI SLUČAJEVI	8.1 – 8.5
52	PROŠIRENI SLUČAJEVI	9.1 – 9.26
68	DODATAK	Brojevi slučajeva i odgovarajućih pravila

PREDGOVOR

Odbojka je velika igra – samo upitajte milione ljudi koji je igraju, posmatraju, analiziraju i sude. Poslednjih godina se aktivno promovise i doživela je neverovatan razvoj kao vrhunski takmičarski sport. Povećanje uzbuđenja, brzine, eksplozivnih akcija, čist i zdrav imidž, kao i brojna TV publika, doveli su do toga da se igra još više razvije, pojednostavi i bude privlačnija još većem broju gledalaca.

Ipak, za dalji razvoj igre je veoma bitno obezbediti pravilnu i jednoobraznu primenu *Pravila igre*, na svetskom nivou. *Casebook* je zbirka slučajeva, sa zvaničnim tumačenjima, odobrenim od Komisije za pravila igre i zasnovanim na najnovijem izdanju *Pravila igre*. Ova tumačenja proširuju i pojašnjavaju duh i značenje *Zvaničnih pravila odbojke* i predstavljaju zvanične interpretacije, koje treba poštovati za vreme svih zvaničnih takmičenja.

Ovo je drugo, „skraćeno izdanje“ *Casebook*-a, ali je zasnovano na istom izdanju teksta *Pravila igre 2013-2016*, koja su odobrena na FIVB kongresu u Anahajmu, u Sjedinjenim američkim državama, u septembru 2012. godine, kao i na promenama pravila odobrenim od strane Kongresa u Kaljariju (Italija), u oktobru 2014. godine.

Predsednik FIVB Komisije za pravila igre

Sendi Stil

PROMENE IZMEĐU VERZIJA 2014 i 2015

Novi slučajevi 2.7 3.21.2 4.29.2 9.26

Obrisani 3.10.2 3.28 (slično kao 2.6) 3.28 (vidi slučaj 9.26)

Promenjeni (preformulisani ili usklađeni sa novim pravilom)

1.1	1.5	1.12	2.4	3.4	3.8	3.9	3.11	3.13	3.16	3.17	3.18	3.19	
3.20	3.21.1 (staro 3.21)				3.22	3.24	3.31	3.35	3.39	3.40	3.42	4.2	4.4
4.8	4.17	4.21	4.35	5.6	5.7	5.8	5.9	5.11	5.12	5.16	5.17	5.18	
5.19	5.23	6.3	7.7	7.10	9.7	9.9	9.12	9.15	9.17	9.22	9.23		

Promenjena numeracija

3.21 postaje 3.21.1

4.29 postaje 4.29.1

9.0 postaje 9.1 (svi brojevi su povećani za 1)

.../...

9.24 postaje 9.25 (npr. +1)

DEO I : TEORIJSKI PRINCIPI PRIMENE PRAVILA

Sudija je osoba koja primenjuje pravila u igri. Da bi ispravno primenjivao *Pravila igre*, sudija ih mora nepogrešivo razumeti, a u toku utakmice primenjivati precizno i odlučno. **Pravilo 23.2.3** kaže: „Prvi sudija ima pravo da odluči o bilo kom pitanju u vezi sa igrom, uključujući i ona koja nisu uređena *Pravilima igre*“. To je moguće samo na osnovu potpunog vladanja osnovnim principima formulisanja i primene *Pravila igre*.

Zapamtite da sudija treba da ostane u pozadini, ali da u isto vreme radi na promovisanju igre u njenom najboljem svetlu, čineći tako igru atraktivnom za širu publiku.

Želimo da igra bude popularna – stvaranje atraktivne predstave je način da se to postigne.

PRAVILA ZA IZDANJE CASEBOOK 2015.

Casebook 2013. je odraz *Pravila igre*, koje je odobrio Kongres FIVB, 2012. i 2014. godine. Dok su ostala tumačenja i filozofske promene uvek moguće, imajući u vidu promene u sportu, treba zapamtiti da se ovde prikazana tumačenja primenjuju na *Pravila igre* **danas**.

U dodatku, brojevi slučajeva su navedeni zajedno sa odgovarajućim pravilima. Brojevi slučajeva su linkom povezani sa slučajevima.

DEO II: SLUČAJEVI

POGLAVLJE 1: UČESNICI

NOŠENJE NEDOZVOLJENIH PREDMETA

<p>1.1 Ortopedsko pomagalo za nogu, bandažer za nogu, gipsani zavoj za povređeni zglob. Da li su ovakve naprave dozvoljene?</p>	<p>Tumačenje: Neke jesu, pod uslovom da ta naprava ne predstavlja rizik ni za tog, ni za ostale igrače u igri, ili u slučaju bandažera za podlakticu, ne omogućava povećanu kontrolu lopte. Međutim, pravila dozvoljavaju igraču da nosi steznike za zaštitu od povrede. Za FIVB svetska i zvanična takmičenja, moraju biti iste boje kao odgovarajući deo uniforme, t.j. steznici na rukama moraju biti iste boje kao dres; isto tako, steznici koji se nose ispod šortsa treba da budu iste boje kao šorts.</p> <p style="text-align: right;">Pravilo 4.5.1, 4.5.3</p>
--	--

<p>1.2 Da li je dozvoljeno da se igra sa prstenom koji može da izazove povredu?</p>	<p>Tumačenje: Zbog rizika od povrede, igračica mora da ukloni prsten, ili da ga oblepi.</p> <p style="text-align: right;">Pravilo 4.5.1</p>
--	---

KAPITEN

<p>1.3 Koja je ispravna reakcija prvog sudije ukoliko kapiten u igri stalno dovodi u pitanje njegove/njene odluke?</p>	<p>Tumačenje: Kada ovakvo ponašanje prevaziđe okvire Pravila 5.1.2, sudija treba da opomene kapitena u igri, bez kazne, kao što je navedeno u Pravilu 21.1. Ako se ovakvo ponašanje nastavi, kapiten u igri treba da bude kažnjen crvenim kartonom za neuljudno ponašanje (poen i servis za protivnika).</p> <p style="text-align: right;">Pravila 5.1.2, 20.1, 20.2, 21.2, 21.3.1 Dijagram 9</p>
---	--

<p>1.4 Da li je kapiten u igri dozvoljeno da proveri pozicije igrača?</p>	<p>Tumačenje: Da. Međutim, nijedna ekipa ne sme zloupotrebiti pravo na ovakav zahtev i može dobiti detaljnu informaciju samo za svoju ekipu. Za protivničku ekipu može jedino dobiti odgovor: „u ispravnoj su poziciji“.</p> <p style="text-align: right;">Pravilo 5.1.2.2</p>
<p>1.5 Kapiten ekipe 'A' je zamolio prvog sudiju da proveri postavu protivničke ekipe. Da li je to dozvoljeno?</p>	<p>Tumačenje: Da, ali jedina informacija koju ekipa može da dobije, je da li su pozicije igrača protivničke ekipe ispravne ili ne. Ne mogu se davati informacije o tome koji se igrači nalaze u prednjoj, a koji u zadnjoj liniji.</p> <p style="text-align: right;">Pravilo 5.1.2.2</p>
<p>1.6 Na koji način kapiten u igri može, legalno i uljudno, da zamoli prvog sudiju da pita linijskog sudiju da li je signalizirao grešku?</p>	<p>Tumačenje: Po završenom nadigravanju, uljudnim podizanjem ruke, kapiten u igri može da zatraži objašnjenje tumačenja odluke. Prvi sudija mora ispoštovati taj zahtev.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 5.1.2.1, 20.2.1</p>
<p>1.7 Da li je odluka sudije konačna? Da li on/ona može da promeni svoju odluku ukoliko ekipa protestuje?</p>	<p>Tumačenje: Da. Sa druge strane, ekipama nije dozvoljeno da protestuju protiv normalnih odluka sudije.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 5.1.2.1, 23.2.4</p>

TRENER

<p>1.8 Da li je trenerima dozvoljena upotreba naprava za komunikaciju tokom utakmice?</p>	<p>Tumačenje: Korišćenje ovakvih naprava je dozvoljeno.</p>
--	--

<p><u>1.9</u> Da li je trenerima dozvoljeno da razgovaraju sa drugim sudijom tokom utakmice o odlukama ili protestima?</p>	<p>Tumačenje: Prema Pravilu 5.1.2 isključivo kapiten u igri je dozvoljeno da se obrati sudijama za objašnjenja. Treneru to nije dozvoljeno.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 5.1.2, 5.2.3.4, 21.1, 21.2, 21.3</p>
<p><u>1.10</u> Da li pomoćni trener ili igrač imaju pravo da pritisnu sirenu za tajm-aut?</p>	<p>Tumačenje: Da – ali trener i dalje mora da pokaže zvaničan znak rukom.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 5.2.1, 5.2.3.3, 5.3.1</p>
<p><u>1.11</u> Da li pomoćni trener ili ostali članovi takođe mogu da stoje/kreću se u slobodnoj zoni tokom utakmice?</p>	<p>Tumačenje: Pravila samo treneru dozvoljavaju da se slobodno kreće u slobodnoj zoni svoje ekipe, između produžetka linije napada i prostora za zagrevanje.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 5.2.3.2, 5.2.3.4, 5.3.1</p>
<p><u>1.12</u> Gde trener sme da se kreće tokom utakmice?</p>	<p>Tumačenje: Trener, i samo trener, ima pravo da se, za vreme utakmice, kreće u slobodnoj zoni, između produžetka linije napada i prostora za zagrevanje. Trener nema pravo da uđe na teren, obavljajući trenersku dužnost. Ukoliko trener pokuša da prevaziđe ova ograničenja, trebalo bi da bude opomenut preko kapitena u igri.</p> <p style="text-align: right;">Pravilo 5.2.3.4</p>
<p><u>1.13</u> Može li se treneru, ukoliko je povređen ili onespособljen, dozvoliti da koristi štake u slobodnoj zoni, kako bi obavljao svoje dužnosti za vreme utakmice?</p>	<p>Tumačenje: Nije zabranjeno da trener stoji ili hoda sa štakama.</p>

POGLAVLJE 2: TOK UTAKMICE

ŽREB

<p>2.1 Koje su mogućnosti izbora za ekipu koja pobjedi u žrebanju?</p>	<p>Tumačenje: Pobednik žreba ima sledeće mogućnosti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. da izabere servis, 2. da izabere prijem, 3. da izabere stranu terena. <p>Protivnik dobija preostalu opciju.</p> <p style="text-align: right;">Pravilo 7.1.2</p>
---	---

POZICIONE I ROTACIONE GREŠKE

<p>2.2 Tehničar ekipe iz pozicije 1 je jasno stajao ispred igrača u poziciji 2, ali je skočio neposredno pre servisnog udarca protivničkog servera. Da li je ovo bila ispravna pozicija ekipe?</p>	<p>Tumačenje: Greška. Prilikom skoka, igrači zadržavaju poziciju koju su imali u trenutku poslednjeg kontakta sa tlom. Stoga, dok je igrač zadnje linije bio u vazduhu, on je zadržao onu poziciju koju je imao u trenutku poslednjeg dodira sa tlom.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 7.4, 7.4.2, 7.4.3</p>
<p>2.3 Srednji igrač zadnje linije je držao svoju šaku na terenu jasno ispred stopala svog igrača prednje linije, u trenutku servisnog udarca. Njegova oba stopala bila su iza prednjeg stopala srednjeg igrača prednje linije. Da li je to ispravna pozicija ekipe koja prima servis?</p>	<p>Tumačenje: Ispravna pozicija. Samo se stopala, koja su u kontaktu sa podom, uzimaju u obzir prilikom određivanja da li igrači prave pozicionu grešku.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 7.4.3, 7.5</p>

<p>2.4 Da li je greška ako je stopalo igrača u kontaktu sa protivničkim terenom u trenutku servisnog udarca?</p>	<p>Tumačenje: Da – greška je jer se u trenutku servisnog udarca svi igrači moraju nalaziti u okviru svog terena. Postoji razlika između terena za igru (18x9) i terena (9x9). Igrači moraju da budu u okviru sopstvenog <u>terena</u> u trenutku servisnog udarca, što uključuje da budu na srednjoj liniji, ili u potpunosti na svojoj strani od srednje linije.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 1.3.3, 7.4</p>
<p>2.5 Posle servisnog udarca, zapisničar je objavio da je servis izveden od strane pogrešnog servera. Šta se zatim događa?</p>	<p>Tumačenje: Protivnička ekipa (koja se rotira) dobija poen; ekipa koja je napravila grešku ispravlja poziciju; svi poeni koje su osvojili dok su se nalazili u pogrešnoj poziciji se poništavaju.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 7.7.1, 23.2.3</p>
<p>2.6 Ekipa je dobila netačnu informaciju o tome koji igrač treba da servira. Igra se nastavila. Ova netačna informacija je otkrivena kasnije u toku seta. Šta se zatim događa?</p>	<p>Tumačenje: Ekipe se moraju vratiti originalnoj postavi igrača, koliko god je to moguće. Vraća se rezultat koji je bio u trenutku kada je data pogrešna informacija. Tajm-aut, tehnički tajm-aut i sankcije ostaju na snazi. Ovi događaji se moraju upisati u zapisnik.</p>

<p>2.7 (novo)</p> <p>Ekipe nisu bile spremne za igru zbog toga što se na terenu nalazilo 5 ili 7 igrača kada se prvi sudija spremao da dâ znak za servis.</p> <p>Kako je trebalo postupiti?</p>	<p>Tumačenje:</p> <p>Prvi sudija bi trebalo da dâ znak za servis kada je siguran da su ekipe spremne za igru i da je lopta u posedu servera.</p> <p>Budući da je prvi sudija uočio grešku pre davanja znaka za servis, mora da dodeli sankciju za odugovlačenje ekipi koja je napravila grešku. Ekipe koje će sledeća servirati zavisi od <u>vrste sankcije za odugovlačenje</u>.</p> <p>Međutim, ukoliko je prvi sudija ipak dao znak za servis kada je na terenu bilo samo 5 ili 7 igrača, mora odmah da zaustavi nadigravanje i da ga ponovi bez ikakvih sankcija.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 7.5, 7.7, 12.3, 12.4.3</p>
--	--

POGLAVLJE 3: AKCIJE U IGRI

IGRANJE LOPTOM

<p>3.1 Lopta je, nakon prvog udarca, odletela izvan antene. Tehničar je potrčao za loptom u slobodnu zonu protivnika i pokušao da je vrati nazad – ali je lopta otišla u pravcu terena i mreže na protivničkoj strani. Prvi sudija je svirao i pokazao znak „lopta u autu“. U kom trenutku lopta postaje „aut“?</p>	<p>Tumačenje: Lopta je postala „aut“ u trenutku kada je potpuno napustila prostor iznad slobodne zone i ušla u prostor iznad terena sa strane mreže protivničke ekipe. Lopta bi takođe bila „aut“ ako bi udarila protivničkog igrača u slobodnoj zoni, pod uslovom da nije pokušavao da spreči protivnika u vraćanju lopte ka drugoj strani mreže.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 10.1.2, 10.1.2.2</p>
<p>3.2 Da li igrač može ispravno da udari loptu šakom odozdo?</p>	<p>Tumačenje: Odigravanje se mora proceniti po kvalitetu kontakta sa loptom, tj. da li je meko ili tvrdo odbijanje lopte, ili da li je ili ne lopta zadržana i/ili bačena. Prvi sudija ne sme žuriti sa dosuđivanjem greške za ovakvo odigravanje, osim ako jasno ne vidi da je lopta zadržana ili bačena.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 9.2.1, 9.2.2, 9.3.3, 9.3.4</p>
<p>3.3 Prilikom prvog odigravanja ekipe, lopta se odbila od jedne do druge ruke, zatim do grudi igračice, u jednom pokretu, a da, pritom, nije bila zadržana ili bačena. Prvi sudija je dozvolio da se igra nastavi. Da li je to ispravno?</p>	<p>Tumačenje Odluka prvog sudije je ispravna. Slučajevi prvog odigravanja, u kojima su uzastopni dodiri sa loptom dozvoljeni, su:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. prijem servisa, 2. prijem napada protivničke ekipe. Napad može biti i slab i snažan, 3. prijem lopte odbijene od sopstvenog bloka, 4. prijem lopte odbijene od protivničkog bloka. <p style="text-align: right;">Pravila 9.2.3.2, 14.2</p>

<p>3.4 Nakon bloka, da li igrač sme da napravi dvostruki dodir, u jednoj akciji odigravanja?</p>	<p>Tumačenje: Blokler ima pravo na više uzastopnih dodira nakon bloka, dok god pravi samo jedan pokret pri odigravanju lopte. Međutim, sudija može da dosudi „zadržanu ili bačenu loptu“ i pri prvom odigravanju ekipe ukoliko prepozna dve različite faze (prvo hvatanje, zatim izbacivanje) u jednom pokretu.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 9.2.2, 9.2.3.2, 14.2</p>
<p>3.5 Igračica je „preusmerila“ loptu na pod protivničke ekipe. Da li je to dozvoljeno?</p>	<p>Tumačenje: Ovo zavisi od toga da li je lopta zadržana ili bačena (greška), umesto da bude odbijena (nema greške). Ispravno je blokirati loptu i usmeriti je ka protivničkom terenu. Nepravilan kontakt, „zadržana lopta“, može da se dosudi i prilikom blokiranja.</p> <p style="text-align: right;">Pravilo 9.2.2</p>
<p>3.6 Igrač je skočio, u nameri da spasi loptu, koja se nalazila neposredno pored tribina. Nakon odigravanja, doskočio je na tribine. Da li je njegova akcija dozvoljena?</p>	<p>Tumačenje: Dozvoljena akcija. Izvan sopstvene slobodne zone, igraču je dozvoljeno da odigra loptu, čak i da iskoristi pomoć kako bi je odigrao. Ovo uključuje i klupu svoje ekipe, budući da se nalazi izvan slobodne zone.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 9, 9.1.3</p>
<p>3.7 U toku nadigravanja, igračica je pojurila za loptom u gledalište. U trenutku kada je stigla do lopte i htela da je odigra, jedan gledalac sa tribina je pružio ruku, u nameri da uhvati loptu. Trener je zahtevao da se nadigravanje ponovi, zbog ometanja od strane gledaoca. Sudija je odbio njegov zahtev. Da li je ovo ispravna odluka prvog sudije?</p>	<p>Tumačenje: Da. Igraču je dozvoljeno da vrati loptu sa bilo koje tačke izvan sopstvene strane prostora za igru, uključujući i klupu ekipe/gledalište itd. Međutim, dok igrač ima prednost prilikom odigravanja u okviru prostora za igru, tu prednost nema izvan prostora za igru.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 9, 9.1.3</p>

<p>3.8 Da li prvi sudija mora da dosudi grešku odigravanja ukoliko igrač spašava loptu na spektakularan način?</p>	<p>Tumačenje: Sudija bi trebalo da uzme u obzir načelo „neka lopta leti“. To znači da, ako igrač brzo odreaguje i uloži veliki trud kako bi sačuvao loptu u igri, a prilikom odigravanja dođe do blagog dvostrukog dodira, sudija mora da bude manje strog nego u uobičajenoj situaciji.</p>
<p>3.9 Lopta se odbila od glave blokera ekipe 'A', <u>preko antene u slobodnu zonu ekipe 'B'</u>. Igrač ekipe 'A' je potrčao kako bi vratio loptu nazad na svoju stranu mreže. Da li je moguće ovako vratiti loptu?</p>	<p>Tumačenje: Da. Lopta je prešla preko antene u protivničku slobodnu zonu, delimično kroz spoljašnji prostor. Stoga je igračima ekipe 'A' bilo dozvoljeno da je vrata na svoju stranu, a kroz spoljašnji prostor na istoj strani terena. Linijski sudija ne bi trebalo da pokazuje znak dok se lopta kreće na ovaj način, sve do trenutka kada je lopta van igre.</p> <p style="text-align: right;">Pravilo 10.1.2</p>
<p>3.10.1 Da li linijski sudija treba da signalizira kada nakon drugog odigravanja ekipe lopta pređe ravan mreže kroz spoljni prostor u protivničku slobodnu zonu?</p>	<p>Tumačenje: Ne. Ova lopta može biti odigrana nazad na dozvoljen način, trećim udarcem ekipe (ili protivnička ekipa može napraviti neku grešku). Stoga, ostaje u igri.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 8.4.1, 8.4.2, 9.1, 10.1.2, 10.1.2.1, 10.1.2.2</p>
<p>3.10.2 (3.10.3/2014) Tehničar ekipe 'A' je odigrao loptu iznad mreže tako da su u trenutku odigravanja njegovi prsti bili u protivničkom prostoru. Nakon podizanja, lopta je letela paralelno sa mrežom, prema napadaču. Bloker ekipe 'B' je dodirnuo loptu u prostoru ekipe 'A', tako da igrač ekipe 'A' nije mogao da izvede udarac u napadu. Kakva bi trebalo da bude odluka prvog sudije?</p>	<p>Tumačenje: U skladu sa Pravilom 9, svaka ekipa mora igrati unutar svog prostora za igru (osim u slučaju Pravila 10.1.2). Stoga, budući da je tehničar odigrao loptu u protivničkom prostoru, on je napravio grešku. Blokera je takođe napravio grešku, dodirivanjem lopte u protivničkom prostoru pre udarca u napadu protivnika. Međutim, samo prva greška se kažnjava.</p> <p style="text-align: right;">Pravilo 9</p>

PRELAZ ISPOD MREŽE

<p>3.11 Smečer je doskočio petama na srednju liniju, ali je veći deo njegovih stopala bio na stopalima protivničkog blokera, <i>onemogućavajući mu da se pomeri.</i> Da li je ovo ometanje?</p>	<p>Tumačenje: Pravilo 11.2.1 glasi: „Dozvoljen je prelaz u protivnički prostor ispod mreže, pod uslovom da se ne ometa igra protivnika.“ Ometanje podrazumeva da igrač onemogućava protivniku da se kreće, ili da odigra loptu, ili sprečava protivnikov pokušaj da odigra loptu.</p> <p style="text-align: right;">Pravilo 11.2.1, 11.2.2.1, 11.2.4</p>
<p>3.12 Da li je fizički kontakt uvek ometanje?</p>	<p>Tumačenje: Ne, na utakmici dolazi do brojnih kontakata – ali drugi sudija bi trebalo da dosudi grešku napadača ukoliko on/ona sprečava ili utiče na protivnikovu mogućnost da odigra loptu.</p> <p style="text-align: right;">Pravilo 11.2.1</p>

IGRAČ PORED MREŽE ILI U KONTAKTU SA NJOM

<p>3.13 Tehničar je lagano dodirnula donji deo mreže između antena u toku svoje akcije igranja loptom. Sudija je dosudio grešku dodira mreže. Da li odluka bila ispravna?</p>	<p>Tumačenje: Odluka je bila ispravna. Prema pravilima, ovo je nedozvoljen kontakt igrača sa mrežom. Dodir mreže od strane igrača između antena, za vreme akcije odigravanja loptom, je greška.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 11.3.1, 11.4.4</p>
--	--

<p>3.14 Tehničar ekipe je pokušavao da dohvati loptu iznad i preko vertikalne ravni mreže i „podigao“ je tako da je njegov saigrač, napadač, mogao da izvede udarac u napadu. Prvi sudija je dosudio da je ovo odigravanje greška. Da li je ovakvo odigravanje nedozvoljeno?</p>	<p>Tumačenje: Prvi sudija je doneo ispravnu odluku. Iznad mreže igrač mora da ostvari kontakt sa loptom na sopstvenoj strani (izuzev u slučaju blokiranja). Slično odigravanje loptom ispod mreže se drugačije tretira. Ispod mreže, odigravanje je nedozvoljeno samo ako je lopta u potpunosti prešla vertikalnu ravan mreže.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 9, 11.2.1</p>
<p>3.15 Nakon istovremenog dodira iznad vertikalne ravni mreže, lopta je pala van terena, na strani ekipe 'A'. Koja ekipa sledeća servira?</p>	<p>Tumačenje: Ukoliko je kontakt protivničkih igrača sa loptom zaista istovremen, a lopta padne van terena, to je greška ekipe sa suprotne strane. Ekipa 'A' dobija pravo da servira sledeća.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 9.1.2.2, 9.1.2.3</p>
<p>3.16 Smečovana lopta je pomerila mrežu, koja je dodirnula podlaktice blokera. Da li je to nedozvoljen kontakt igrača sa mrežom?</p>	<p>Tumačenje: Ukoliko mreža udari blokera, nema greške. S druge strane, ukoliko bloker dodirne mrežu između antena, za vreme akcije blokiranja, onda on čini grešku.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 11.3.1, 11.4.4</p>
<p>3.17 Nakon što je bloker doskočio, završavajući akciju blokiranja, okrenuo se i dodirnuo donji deo mreže, između antena, ramenom. Da li je ovo trebalo smatrati greškom?</p>	<p>Tumačenje: Ne. Budući da je akcija blokiranja završena pre nego što se igrač okrenuo, dodir mreže nije greška.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 11.3.1, 11.4.4</p>
<p>3.18 Napadač ekipe 'A' je udario loptu iz pozicije 4, a protivnički igrač (zavaran imitacijom napada) je dodirnuo mrežu u poziciji 2 ekipe 'A'. Da li je ovo nedozvoljeni dodir mreže?</p>	<p>Tumačenje: Ne, dodir mreže od strane igrača između antena, za vreme akcije odigravanja loptom, je greška – budući da protivnik nije bio u blizini lopte, on <u>nije</u> napravio grešku.</p> <p style="text-align: right;">Pravilo 11.3.1, 11.4.4</p>

<p>3.19 Blokler je dodirnuo mrežu prilikom pokušaja da blokira napadača, ali bez dodirivanja lopte, koja je bila blizu njega. Da li je ovo greška?</p>	<p>Tumačenje: Da – budući da se to dogodilo tokom akcije odigravanja, ili pokušaja da se lopta odigra, iako nije došlo do kontakta.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 11.3.1, 11.4.4</p>
<p>3.20 Srednji bloker je ispružio ruke iznad mreže i dodirnuo traku na vrhu mreže, u pokušaju da zaustavi kombinaciju koja se odigravala blizu njega. Da li je ovo greška?</p>	<p>Tumačenje: Da – dodir mreže je zaista bio greška: bloker je bio blizu akcije, a kontakt se dogodio između antena.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 11.3.1, 11.4.4</p>
<p>3.21.1 (3.21/2014) Napadač je doskočio na pod, zatim napravio dva koraka i, dok je lopta još bila u igri, lagano dodirnuo mrežu izvan antene. Da li je ovo greška?</p>	<p>Tumačenje: Ne, igrač nije napravio grešku, jer</p> <ul style="list-style-type: none"> • je već završio akciju odigravanja loptom • nije koristio mrežu kao podršku ili pomoć pri uspostavljanju ravnoteže • se kontakt dogodio izvan antena <p style="text-align: right;">Pravila 11.3.1, 11.3.2, 11.4.4</p>
<p>3.21.2 (novo) Napadač je doskočio na pod, izgubio ravnotežu, napravio dva koraka i prisionio grudi na mrežu između antena, dok je lopta još bila u igri. Da se nije pridržao za mrežu, pao bi u protivnički teren. Da li je ovo greška?</p>	<p>Tumačenje: Da, ukoliko igrač koristi mrežu kao podršku ili pomoć pri uspostavljanju ravnoteže, između antena, njegova akcija se smatra ometanjem igre.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 11.3.1, 11.4.4</p>
<p>3.22 Kada je igračica koja napada udarila loptu, ona je takođe udarila i tehničara kolenom. Ovaj udarac je naterao tehničara da dodirne mrežu. Da li je ovo greška?</p>	<p>Tumačenje: Ne, jer tehničar nije bila u akciji odigravanja loptom i nije ometala igru.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 11.3.1, 11.4.4</p>

SERVIS

<p>3.23 Čim je igrač dodirnuo loptu, prilikom izvođenja servisa, zapisničar je signalizirao da je u pitanju pogrešan igrač, odnosno rotaciona greška, drugom sudiji, koji je prekinuo igru. Da li je ovo ispravan postupak zapisničara?</p>	<p>Tumačenje: Postupak zapisničara je ispravan. Kada je pogrešan server spreman da servira, zapisničar mora da sačeka da se završi akcija serviranja pre nego što obavesti sudije o grešci. Zapisničar može imati zvonu, sirenu, ili neku drugu signalnu napravu (ali ne i pištaljku) da bi signalizirao grešku. Pravila 7.7.1, 12.2.1, 12.7.1, 25.2.2.2</p>
<p>3.24 Nakon sudijskog znaka za servis, ekipa koja servira je primetila da je pogrešan igrač na servisu. Ispravan server je tada ušao u zonu za serviranje, spreman da servira. Da li ovaj igrač ima pravo da servira?</p>	<p>Tumačenje: Da – ukoliko se servis izvede od strane odgovarajućeg igrača, u roku od 8 sekundi od zvižduka prvog sudije za servis. Prvi sudija ne daje drugi znak za servis. Pravilo 12.4.4</p>
<p>3.25 Igračica koja servira je bacila loptu u vazduh, a onda je pustila da padne na pod. Čim je lopta odskočila, uhvatila je i odmah servirala, pre isteka 8 sekundi, dozvoljenih za servis. Da li je ovo bila dozvoljena akcija servera?</p>	<p>Tumačenje: Akcija servera nije bila dozvoljena. Lopta mora biti udarena jednom šakom, ili nekim drugim delom ruke, pošto je izbačena ili ispuštena iz ruke(u). Svaka akcija koju prvi sudija proceni kao „izbačaj za servis“ mora biti završena servisnim udarcem. Pravilo 12.4.2</p>
<p>3.26 Servirana lopta je dodirnula mrežu i antenu, pre odigravanja ekipe koja prima servis. Prvi sudija je svirao grešku servisa. Da li je odluka sudije ispravna?</p>	<p>Tumačenje: Odluka prvog sudije je ispravna. Lopta koja dodiruje antenu je „u autu“. Pravilo 8.4.3, 27.2.1.3</p>

<p>3.27 Lopta je, posle servisa, udarila malo ispod bele trake na vrhu mreže. Kada sudija treba da svira?</p>	<p>Tumačenje: Trebalo da svira istog trenutka kad postane jasno da lopta neće preći mrežu kroz prostor za prelaz lopte. Prvi sudija ne sme da čeka da lopta dodirne pod, ili igrača ekipe koja servira.</p> <p style="text-align: right;">Pravilo 12.6.2.1</p>
--	--

<p>3.28 (vidi slučaj 9.26)</p>	
---------------------------------------	--

<p>3.29 Ekipe 'A' je servirala. Servis je udario u mrežu i padao prema podu, sa njihove strane mreže. Igrač ekipe 'B' je pružio ruke ispod mreže i uhvatio loptu, pre nego što je pala na pod. Da li je to dozvoljeno?</p>	<p>Tumačenje: Da – prvi sudija mora da svira istog trenutka kada lopta ne pređe mrežu. Tog trenutka, lopta je van igre.</p> <p style="text-align: right;">Pravilo 12.6.2.1</p>
---	--

UDARAC U NAPADU

<p>3.30 Tehničar, koji je igrač zadnje linije, je skočio iz zone napada i „podigao“ loptu prema svom napadaču, dok je ona celim obimom bila iznad gornje ivice mreže. Pre nego što je napadač mogao da dodirne loptu, ona je prešla vertikalnu ravan mreže, gde je blokirao protivnički tehničar. Da li je učinjena greška?</p>	<p>Tumačenje: Da. Lopta koju je „podigao“ tehničar je postala nedozvoljen udarac u napadu igrača zadnje linije, u trenutku kada je udarac u napadu izveden (u ovom slučaju, dodirivanjem lopte od strane protivničkog bloker). Nadigravanje je trebalo da pripadne protivničkoj ekipi.</p> <p style="text-align: right;">Pravilo 13.1.3</p>
--	---

<p>3.31 Umesto da „podigne“ loptu sa igrača, tehničar, koji je igrač zadnje linije, a nalazio se u prednjoj zoni, odlučio je da je prebaci loptu preko mreže. Lopta je bila u potpunosti iznad vertikalne ravni mreže u trenutku kontakta. Da li je dozvoljeno blokirati ovu loptu u potpunosti iznad mreže?</p>	<p>Tumačenje: Da – ovo je bio udarac u napadu igrača zadnje linije. Čim je bloker dodirnuo loptu, nedozvoljeni udarac u napadu je izveden.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 13.1.1, 13.1.3, 13.2.2, 13.3.3</p>
---	---

<p>3.32 Na drugo odigravanje, igračica je „podigla“ loptu pored mreže, u pravcu polja protivničke ekipe. Prema mišljenju prvog sudije, nijedna igračica ekipe 'A' nije bila u poziciji da odigra ovu loptu. Igračica u bloku ekipe 'B' je prešla rukama vertikalnu ravan mreže i izblokirala loptu. Koja je ispravna odluka prvog sudije?</p>	<p>Tumačenje: Iako je bilo drugo odigravanje loptom, ako se lopta kreće u pravcu protivnikovog terena, smatra se udarcem u napadu. Pošto je sudija procenio da nijedna igračica ekipe 'A' nije bila u mogućnosti da odigra loptu, igračica ekipe 'B' je pravilno blokirala.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 13.1.1, 14.3</p>
--	--

<p>3.33 Igrač zadnje linije se odrazio iz prednje zone i smečovao drugu loptu, koja je bila iznad vrha mreže. Lopta je pogodila vrh mreže i odbila se nazad u njegovo polje. Da li je ovo greška?</p>	<p>Tumačenje: Ne. Pošto lopta nije prešla vertikalnu ravan mreže niti je dotakla blok protivničke ekipe, udarac u napadu nije izveden. Nadigravanje se nastavlja.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 9.1, 13.1.3, 13.2.2, 13.3.3</p>
--	---

<p>3.34 Primač servisa ekipe 'A' je skočio iza linije napada i odigrao serviranu loptu, potpuno iznad gornje ivice mreže. Dodir je ostvaren iza linije napada. Da li igra treba da se nastavi?</p>	<p>Tumačenje: Da, budući da je tačka kontakta udarca bila potpuno iza linije napada.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 13.3.4, 19.3.1.3</p>
---	---

BLOK

<p>3.35 Ekipe 'A' je loše dodala loptu, i ona je prešla vertikalnu ravan mreže. Igračica ekipe 'B' na poziciji srednjeg blokera je udarila ovu loptu i pogodila tehničara ekipe 'A' u podignutu ruku, koja je još uvek bila iznad gornje ivice mreže. Lopta se zatim odbila ka polju ekipe 'B'. Ko je napravio grešku?</p>	<p>Tumačenje: Nedozvoljeno je bilo blokiranje od strane tehničara, jer je ona igračica zadnje linije. Presretanje lopte upućene od protivnika je blok ukoliko je neki deo tela iznad visine mreže.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 14.1.1, 14.1.3, 14.6.2</p>
---	---

<p>3.36 Da li je blokeru dozvoljeno da prelazi rukama preko mreže i blokira protivničkog tehničara?</p>	<p>Tumačenje: Greška je blokirati dizanje. Ipak, neophodno je da prvi sudija proceni akciju tehničara. Sudija mora da zna da li je lopta</p> <ul style="list-style-type: none"> • imala putanju paralelnu sa mrežom (greška blokiranja) • ili se kretala prema mreži, što bi je činilo udarcem u napadu (nema greške). <p style="text-align: right;">Pravila 14.1.1, 14.3</p>
<p>3.37 Igrač ekipe 'A' je blokirao napad ekipe 'B'. Zatim je srednji bloker ekipe 'B' blokirao blok ekipe 'A'. Da li je dozvoljeno blokirati blok?</p>	<p>Tumačenje: Da, blokirati znači presresti loptu koja dolazi sa protivničke strane, tako da je dozvoljeno blokirati protivnički blok.</p> <p style="text-align: right;">Pravilo 14.1.1</p>
<p>3.38 Lopta je uspešno blokirana. U trenutku pre nego što je lopta pala na pod, na protivničkoj strani terena, lagano je dotakla stopalo jednog od blokera. Prvi sudija je dosudio uspešan blok. Da li je to ispravno?</p>	<p>Tumačenje: Odluka prvog sudije je ovog puta ispravna. Ali da je lopta udarila u stopalo blokera iznad poda, bloker bi time omeo protivnički tim da odigra loptu, i samim tim učinio grešku.</p> <p style="text-align: right;">Pravilo 11.2.1</p>
<p>3.39 Lopta je, nakon legalnog prelaska igrača ekipe 'B' preko mreže, nekoliko metara letela paralelno sa mrežom, a zatim je drugi igrač ekipe 'B', akcijom blokiranja, poslao u polje ekipe 'A'. Lopta ni u jednom trenutku nije bila u vazдушnom prostoru ekipe 'B'. Koja ekipa sledeća servira?</p>	<p>Tumačenje: Ekipa 'A'. Akcija drugog igrača se ne može smatrati blokom, jer je lopta dolazila od bloka njegovog saigrača. Stoga, on je napadao u protivničkom prostoru, što je, prema pravilima, greška.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 11.1.2, 14.1.1, 14.2, 14.3</p>

<p>3.40 Da li napadač sme da loptu koja dolazi od prijema njegovog saigrača, udari obema rukama, akcijom blokiranja, usmeravajući loptu na drugu stranu mreže?</p>	<p>Tumačenje: To je dozvoljena akcija, ukoliko ne dođe do dvostrukog dodira ili zadržane/bačene lopte. Do kontakta, međutim, mora da dođe sa igračeve strane mreže – ne sa protivničke.</p>
<p>3.41 Lopta je napravila uzastopne kontakte sa glavom i rukama nekoliko blokera. Da li se ovo sme dozvoliti?</p>	<p>Tumačenje: Ukoliko je to akcija blokiranja, a ne odvojene akcije, ovo se računa kao jedan kontakt bloka. Nakon bloka, ekipi su dozvoljena još tri kontakta sa loptom.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 9.1, 14.2, 14.4.1</p>
<p>3.42 Nedozvoljen napad igrača zadnje linije naspram nedozvoljenog bloka (istovremeni kontakt). Šta je greška?</p>	<p>Tumačenje: Obostrana greška, samim tim ponavljanje nadigravanja.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 13.3.1, 13.3.3, 14.1.1, 14.6.1, 14.6.2</p>
<p>3.43 Igračica zadnje linije je udaljena od grupnog bloka i nalazi se ispod gornje ivice mreže, ali je lopta pogađa. Da li je ovo nedozvoljen blok?</p>	<p>Tumačenje: Ne. Igračica nije učestvovala u grupnom bloku i nije bila iznad vrha mreže kada je dodirnula loptu. Stoga se ona ne može smatrati blokerom.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 9.3.1, 14.1.1</p>
<p>3.44 Blokera je ostvario kontakt sa loptom ispod gornje ivice mreže, iako je deo njegove ruke bio iznad mreže. Da li je ovo blok?</p>	<p>Tumačenje: Da – to što je deo tela bio iznad mreže je ključno; ekipa, stoga, ima pravo na još tri odigravanja.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 9.1, 14.1.1, 14.4.1</p>

<p>3.45</p> <p>Bloker je udario loptu kada je već doskočio i celim telom bio ispod gornje ivice mreže. Kada je ponovo udario loptu, sudija je dosudio „dvostruki dodir“.</p> <p>Da li je ovo ispravno?</p>	<p>Tumačenje:</p> <p>Odluka je ispravna. U trenutku kontakta sa loptom, nijedan deo tela blokera nije bio iznad gornje ivice mreže. Zbog toga se akcija ne može smatrati blokom pa je njegov sledeći kontakt dvostruki dodir.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 9.1, 14.1.1, 14.4.1</p>
<p>3.46</p> <p>Nedozvoljen udarac u napadu igrača zadnje linije naspram pokušaja bloka od strane Libera. Šta se prvo dogodi?</p>	<p>Tumačenje:</p> <p>Udarac u napadu postaje greška u trenutku kada lopta potpuno pređe vertikalnu ravan mreže, ili je dodirne blok. Pokušaj blokiranja od strane Libera je načinjen pre nego što je izveden udarac u napadu protivničke ekipe i zbog toga se smatra greškom koja je prva načinjena.</p> <p style="text-align: right;">Pravilo 19.3.1.3</p>

POGLAVLJE 4: PREKIDI I ODUGOVLAČENJA

ZAMENE IGRAČA

<p>4.1 Tri igrača-zamene su ušla u zonu za zamenu igrača. Kada je zapisničar uvideo i odobrio ovaj zahtev, trener se odlučio za samo dve zamene. Šta treba da uradi drugi sudija?</p>	<p>Tumačenje: Ovo je dozvoljeno, sve dok ne prouzrokuje odugovlačenje igre. Drugi sudija, stoga, treba jednostavno da sprovede dve zamene igrača. Pravila 15.10.2, 15.10.3a, 15.10.4, 16.1</p>
<p>4.2 Jedan igrač-zamena je ušao u zonu za zamenu igrača, dok je drugi igrač upravo napuštao prostor za zagrevanje i išao prema zoni za zamene. Koliko zamena treba da se dozvoli, u skladu sa važećim <i>Pravilima</i>?</p>	<p>Tumačenje: Trenutak zahteva je ulazak igrača-zamena u zonu za zamenu. U ovom slučaju, drugi sudija treba da dozvoli samo jednu zamenu, igraču koji se nalazio u zoni za zamenu igrača. Drugi zahtev treba da bude odbijen i smatran neosnovanim. Pravila 15.10.3a, 15.10.3b, 15.11.1.3</p>
<p>4.3 Upućen je „zahtev” za zamenu od strane ekipe, slanjem igrača u zonu za zamenu igrača. Pošto igrač nije bio spreman za igru (pogrešna tablica, nema tablicu, u trenerci je, npr), njegova ekipa je sankcionisana opomenom za odugovlačenje i zamena je odbijena. Čim je primenjena sankcija za odugovlačenje, ekipa je ponovo zahtevala zamenu. Da li je dozvoljeno napraviti drugi zahtev u istom prekidu igre?</p>	<p>Tumačenje: Zamena nije bila pravilna i zbog toga je odbijena. Nakon što je prvi zahtev za zamenu odbijen, ekipa nije imala pravo da zatraži drugu uzastopnu zamenu u istom prekidu igre. Mora da protekne bar jedno nadigravanje pre nego što ista ekipa stekne pravo da zatraži sledeću zamenu. Pravilo 15.3.2</p>
<p>4.4 Igrač je ušao u zonu za zamenu sa pogrešnim brojem na „tablici za zamene”. Nespretno je pokušavao da uzme tablicu sa tačnim brojem. Prvi sudija je dodelio sankciju za odugovlačenje, ali je dozvolio zamenu. Da li je prvi sudija ispravno reagovao?</p>	<p>Tumačenje: Odluka sudije nije bila ispravna. Na FIVB svetskim i zvaničnim takmičenjima, igrač-zamena mora ući u zonu za zamenu sa pravilnom „tablicom za zamene”. Stoga, zahtev za zamenu od strane ekipe mora biti odbijen i mora biti dodeljena sankcija za odugovlačenje. Pravila 15.10.3a, 16.1.1, 16.2</p>

<p>4.5 Ukoliko igrač-zamena uđe u zonu za zamene istovremeno sa zviždukom za servis, da li bi drugi sudija trebalo da dozvoli zamenu?</p>	<p>Tumačenje: Uopšteno, ovaj slučaj je tipičan primer neosnovanog zahteva: treba ga odbiti i dozvoliti da se igra nastavi. Međutim, da je igra zaustavljena zbog ovog zahteva (igrač sa terena ode u zonu za zamene, ili ekipe čekaju na sudijsku odluku, npr), to bi trebalo smatrati odugovlačenjem. Zamenu ne bi trebalo dozvoliti, a dodeljuje se i sankcija za odugovlačenje.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 15.10.3a, 16.2</p>
<p>4.6 Igračica broj 8 je došla u zonu za zamenu noseći tablicu sa brojem 10. Trener je insistirao da ona zameni igračicu broj 9. Nakon kratke rasprave, drugi sudija je odbio zamenu i ekipa je sankcionisana opomenom za odugovlačenje. Da li je odluka bila ispravna?</p>	<p>Tumačenje: Odluka je bila ispravna. Zamena igračice broj 8 igračicom broj 10 bi bila pravilna, ali trener je insistirao da se izvrši zamena igračice broj 8 igračicom broj 9. Zbog toga što je ekipa, pokazivanjem pogrešne tablice, izazvala odugovlačenje, sudija je pravilno sankcionisao za odugovlačenje. Zamenu treba odbiti.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 16.1.1, 16.2</p>
<p>4.7 Igrač se povredio i <u>morao je da bude</u> zamenjen izuzetnom zamenom. Tokom istog prekida igre, njegova ekipa <u>zahtevala</u> je još jednu zamenu. Drugi sudija je prihvatio zahtev. Da li je odluka drugog sudije da odobri zahtev bila ispravna?</p>	<p>Tumačenje: Da, odluka je ispravna. Prvi igrač je morao da bude zamenjen izuzetnom zamenom, zbog povrede. Ekipa i dalje ima pravo da ZAHTEVA pravilnu zamenu u istom prekidu igre.</p> <p style="text-align: right;">Pravilo 15.7</p>

<p>4.8 Igrač početne postave je zamenjen, a zatim i vraćen na teren, ali se povredio i nije bio u mogućnosti da nastavi utakmicu. Ko može da zameni ovog igrača?</p>	<p>Tumačenje: Iako igrač ne može biti pravilno zamenjen, on može biti zamenjen izuzetnom zamenom – bilo kojim igračem koji nije na terenu, izuzev Libera i igrača umesto kojeg je Libero u igri. Ovo se upisuje u zapisnik, ali se ne računa u jednu od šest dozvoljenih zamena.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 15.7</p>
<p>4.9 Igrač upisan u listić za početnu postavu ekipe se povredio pre početka utakmice. Da li on može biti zamenjen pre utakmice?</p>	<p>Tumačenje: Da – ali to mora da bude formalno praćeno znakom za zamenu (trener i drugi sudija, kako bi svi razumeli situaciju) i mora biti upisano u zapisnik kao pravilna zamena.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 7.3.2, 7.3.4</p>
<p>4.10 Igrač broj 7 ekipe 'A' se nalazio na terenu, a trebalo je da bude na klupi za rezervne igrače. Ekipe 'A' je iskoristila dozvoljenih šest zamena. Koji je odgovarajući postupak sudija u ovom slučaju, budući da ekipa 'A' više nema pravo na pravilnu zamenu igrača?</p>	<p>Tumačenje: Budući da je ekipa 'A' imala nepravilnu postavu, mora se poštovati procedura data u Pravilu 15.9.2:</p> <ol style="list-style-type: none">a. Dodeljivanje poena i servisa ekipi 'B'.b. Zamena igrača se mora ispraviti. Igrač broj 7 mora da napusti igru, a ispravni igrač da se vrati na teren. Ova ispravka se ne računa u pravilne zamene igrača.c. Poništavaju se svi poeni koje je ekipa 'A' osvojila dok se u igri nepropisno nalazio igrač broj 7, a protivnička ekipa zadržava svoje poene.d. Nema daljeg kažnjavanja ekipe 'A'. <p style="text-align: right;">Pravilo 15.9.2</p>

<p>4.11 Nakon što je ekipa 'A' iskoristila pet zamena, dva igrača-zamene su ušla u zonu za zamenu igrača. Kakva treba da bude reakcija drugog sudije?</p>	<p>Tumačenje: Drugi sudija mora da podseti trenera da će samo jedna zamena biti moguća i pita trenera koji igrač će biti zamenjen. Ukoliko to ne dovede do odugovlačenja, druga zamena će biti odbijena i neosnovani zahtev će biti upisan u zapisnik.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 15.5, 15.6, 15.11, 16.1</p>
<p>4.12 Igrač broj 5 je bio zamenjen i ponovo se vratio u igru. Kasnije se povredio i morao je da bude zamenjen izuzetnom zamenom. Trener je želeo da ga izuzetnom zamenom zameni igrač koji se promenio sa Liberom. Da li je to dozvoljeno?</p>	<p>Tumačenje: Ne. Igrač koji se promenio sa Liberom ne može da zameni igrača broj 5.</p> <p style="text-align: right;">Pravilo 15.7</p>
<p>4.13 Ekipa je zahtevala dve zamene. Proveravajući zamene, zapisničar je ukazao da je prvi zahtev za zamenu bio pravilan, a drugi zahtev nepravilan. Koja je pravilna reakcija drugog sudije?</p>	<p>Tumačenje: Drugi sudija dozvoljava da se izvede pravilna zamena. Zahtev za nepravilnu zamenu se odbija, bez obzira kojim redosledom su igrači-zamene došli do bočne linije. Zahtev za nepravilnu zamenu sankcioniše se sankcijom za odugovlačenje. Ako je odugovlačenje prvo, primenjuje se samo opomena, ostala odugovlačenja se kažnjavaju.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 15.6, 16.1.3</p>
<p>4.14 Ekipi je odbijena zamena kada je zapisničar pritisnuo sirenu po drugi put i objavio da je zamena bila nepropisna. Posle provere zapisnika, drugi sudija je utvrdio da je zamena, u stvari, bila ispravna i ponovo napravio ispravku zamene igrača. Situacija je bila prilično neprijatna za sudije. Šta je trebalo da uradi drugi sudija?</p>	<p>Tumačenje: Postupak drugog sudije je bio ispravan. Promene odluka mogu stvoriti veoma nepovoljan utisak o sudijskom kolegijumu.</p>

<p>4.15 Igrač-zamena ekipe 'A' je stajao u zoni za zamenu igrača, spreman da uđe u igru. Međutim, igrač na terenu je prvobitno odbio da napusti teren. Da li je ovo odugovlačenje? Da li bi trebalo odbiti zamenu?</p>	<p>Tumačenje: Da, to je odugovlačenje. Međutim, U OVOM SLUČAJU zamenu bi trebalo dozvoliti: Kada igrač-zamena nije spreman i to prouzrokuje odugovlačenje, ispravna primena pravila je odbijanje zamene i dodeljivanje sankcije za odugovlačenje ekipi. Ipak, ovo odugovlačenje je izazvao igrač koji se nalazio na terenu, a ne igrač-zamena.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 16.1.1, 23.2.3</p>
<p>4.16 Ukoliko se početna postava ekipe ne podudara sa stanjem na terenu, šta treba da uradi drugi sudija?</p>	<p>Tumačenje: Drugi sudija bi trebalo da pokaže listić sa početnom postavom treneru i da ga pita šta on želi da uradi. Ukoliko trener želi da zadrži stanje kakvo je na terenu, mora da napravi pravilnu zamenu pri rezultatu 0:0. Ovo je situacija u kojoj bi trener trebalo da dâ znak rukom, kako bi se izbegao nesporazum. Drugi sudija takođe mora formalno da obavi postupak, zbog opšteg razumevanja situacije.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 7.3.5.2, 7.3.5.3</p>
<p>4.17 Igrač broj 6 je, spreman za igru, ušao u zonu za zamenu igrača, za vreme prekida igre. Zapisničar je odobrio zahtev, dajući znak sirenom. U tom trenutku, trener se predomislio i poslao igrača nazad u prostor za zagrevanje. Da li je trebalo obaviti zamenu i koja bi bila pravilna procedura za sudije u ovoj situaciji?</p>	<p>Tumačenje: Zahtev za zamenu je bio pravilan i već odobren od strane zapisničara. Igra je zaustavljena zbog zahteva. Nije obavezno izvršiti zamenu, ali postupak je izazvao odugovlačenje i mora biti sankcionisan.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 15.10.3a, 15.10.3c, 16.1.1</p>

<p>4.18 Igrač-zamena je ušao u zonu za zamenu, nakon zvižduka za servis od strane sudije. Zapisničar je to ignorisao i igra nije prekinuta. Nakon završetka nadigravanja, drugi sudija je zahtevao od zapisničara da unese neosnovani zahtev u zapisnik. Da li je ovo pravilna procedura?</p>	<p>Tumačenje: Drugi sudija je bio u pravu. Ovo je bio tipičan primer neosnovanog zahteva, koji je morao biti unet u zapisnik. Ukoliko bi se neosnovani zahtev ponovio, morala bi da se dodeli sankcija za odugovlačenje.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 15.11.2, 16.1.1</p>
<p>4.19 Ukoliko zapisničar pritisne sirenu za zamenu greškom (nakon zvižduka za servis/igrač nije ušao u zonu za zamenu), da li ekipi treba dodeliti neosnovani zahtev?</p>	<p>Tumačenje: Budući da je grešku napravio zapisničar, ovaj slučaj se ne može smatrati ni neosnovanim zahtevom ni odugovlačenjem.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 15.10.3a, 15.10.3.c</p>
<p>4.20 Igrač koji nije upisan u zapisnik se našao na terenu. Šta sudije treba da urade?</p>	<p>Tumačenje: Trener i kapiten ekipe imaju obavezu da kontrolišu upisivanje igrača i potvrde ga svojim potpisom. Neupisani igrači, koji su nastupili na utakmici, moraju napustiti teren čim se to otkrije, a umesto njih moraju ući pravilno upisani igrači. Svi poeni, koje je ekipa osvojila dok je neupisani igrač bio na terenu se moraju poništiti, uz dodeljivanje poena i sledećeg servisa protivniku. Da je greška otkrivena nakon kraja seta, ekipa 'A' bi izgubila taj set. Da je greška otkrivena nakon kraja utakmice, ekipa bi izgubila celu utakmicu, zbog učešća neupisanog igrača na njoj.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 4.1.3, 4.2.2, 5.1.1, 5.2.2, 7.3.5.4, 15.9.2</p>

<p>4.21</p> <p>Tokom pravilnog prekida igre, ekipa 'A', koja je primala servis, je zahtevala zamenu. Tokom ovog prekida, ekipa B je kažnjena, što je prouzrokovalo rotaciju ekipe 'A' za jednu poziciju. Nakon toga, ekipa 'A' je zahtevala novu zamenu.</p> <p>Da li je to dozvoljeno?</p>	<p>Tumačenje:</p> <p>Da. Okončano nadigravanje je niz akcija u igri čiji je rezultat dodeljivanje poena. To uključuje i dodeljivanje kazne i gubitak prava na servis zbog greške neizvođenja servisa u propisanom vremenskom roku. Stoga, postojalo je okončano nadigravanje između dva zahteva za zamenu.</p> <p style="text-align: right;">Pravilo 15.2.2</p>
--	---

<p>4.22</p> <p>Pri proveru početne postave, drugi sudija je primetio da je broj Libera upisan na listić za početnu postavu. Zatražio je od trenera da ispravi listić i obavestio o tome zapisničara. Utakmica je, nakon toga, počela. Da li je ovo bio pravilan postupak?</p>	<p>Tumačenje:</p> <p>Liberu nije dozvoljeno da bude u terenu u kao jedan od početnih šest igrača i on mora da napusti teren dok se situacija ne razreši. Inače, naravno, nije dozvoljeno menjati brojeve na listiću za postavu. U ovom slučaju, drugi sudija bi trebalo da zatraži od trenera da dostavi novi, ispravan listić za postavu (koji može biti izmenjen samo u poziciji u kojoj je Libero greškom upisan). Kada drugi sudija ustanovi da ispravljeni listić odgovara novoj početnoj postavi na terenu, daće odobrenje da Libero uđe na teren.</p> <p style="text-align: right;">Pravilo 7.3.5.2</p>
--	--

TAJM-AUTI I TEHNIČKI TAJM-AUTI

<p>4.23</p> <p>Servis ekipe 'B' izvela je pogrešna igračica.</p> <p>Ova greška je ustanovljena kasnije u setu, na kraju sledećeg tehničkog tajm-auta. Nakon odgovarajućih posledica (poništanje poena koje je osvojila ekipa 'B' u pogrešnoj rotaciji, ispravljanje postave, servis i poen za ekipu 'A'), igra je nastavljena.</p> <p>Da li sudije treba ponovo da primene tehnički tajm-aut kada ekipa koja vodi dođe do rezultata za tehnički tajm-aut?</p>	<p>Tumačenje:</p> <p>Ne, samo po jedan tehnički tajm-aut se primenjuje u prva četiri seta pri sledećem rezultatu: kada ekipa koja vodi dođe do 8. i 16. poena.</p> <p style="text-align: right;">Pravilo 15.4.1</p>
--	---

<p>4.24 Šta se prvo odobrava – automatski tehnički tajm-aut ili zahtev za tajm-aut od strane trenera?</p>	<p>Tumačenje: Tehnički tajm-aut se mora odobriti pre pravilnog prekida igre. Ukoliko, nakon tehničkog tajm-auta, trener želi da zatraži i regularni tajm-aut, mora da ponovi zahtev.</p> <p style="text-align: right;">Pravilo 15.4.2</p>
--	---

NEOSNOVANI ZAHTEVI

<p>4.25 Da li ekipa može da zahteva zamenu pre i posle tajm-auta, sve u istom prekidu igre?</p>	<p>Tumačenje: Ne – dok je dozvoljeno da ista ekipa zahteva dva tajm-auta u istom prekidu igre, dva uzastopna zahteva za zamenu nisu dozvoljena i drugu bi trebalo smatrati neosnovanim zahtevom.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 15.3.1, 15.3.2, 15.10.3, 15.10.3a, 15.11.1.3, 25.2.2.6</p>
--	---

<p>4.26 Trener je treći put zatražio tajm-aut, što je drugi sudija odobrio. U tom trenutku, zapisničar je uočio da je ekipi odobren treći tajm-aut i o tome obavestio drugog sudiju. Koji je ispravan postupak sudija?</p>	<p>Tumačenje: Obično je ovo neosnovani zahtev – ali je ovde došlo do odugovlačenja. Treba odbiti i odmah prekinuti tajm-aut. Igrači se moraju vratiti na teren. Kapiten u igri je obavešten da se radi o odugovlačenju i primenjuje se sankcija za odugovlačenje.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 15.11.1.4, 16.1.5, 25.2.2.6</p>
---	---

POVREDE

<p>4.27 Da li je igraču dozvoljeno da igra ako mu ide krv iz nosa?</p>	<p>Tumačenje: Sudije moraju da budu oprezne ako dođe do povrede igrača praćene krvarenjem. Ukoliko momentalna medicinska intervencija ne sanira povredu, igrač mora biti zamenjen ili promenjen Liberom dok krvarenje ne prestane i krv se ne ukloni sa uniforme. Igraču-zameni mora biti dozvoljeno razumno vreme da skine trenerku i uđe na teren, bez sankcija.</p> <p>Pravila 4.4, 15.5, 15.10.2, 15.10.3a, 17.1.1</p>
<p>4.28 Tehničar je povredio koleno dok je igrao u odbrani. Ostao je da leži na podu, dok su se treneri okupili oko njega, a lekar ekipe je pregledao povredu. Posle nekih dva minuta terapije, tehničar je izjavio da je sposoban da nastavi igru. Sudija je dao znak da se igra nastavi, sa tim igračem u postavi. Da li je odluka prvog sudije bila ispravna?</p>	<p>Tumačenje: Odluka prvog sudije je ispravna. Zbog bezbednosti igrača, prvi sudija mora prekinuti nadigravanje, u trenutku povrede, i dozvoliti lekaru ekipe i/ili stručnoj medicinskoj pomoći da uđe na teren. Ukoliko se čini da je povreda ozbiljna, igrača treba izvesti sa terena, bar tokom jednog nadigravanja. Ono što prvi sudija najpre treba da uradi je da dozvoli igraču i/ili lekaru ekipe razumno vreme da utvrde ozbiljnost povrede, ali i da ograniči vreme do traženja zamene. Povređeni igrač mora biti zamenjen pravilno. Ukoliko pravilna zamena nije moguća, mora se izvršiti izuzetna zamena.</p> <p>Pravila 15.7, 17.1.2</p>
<p>4.29.1 (4.29/2014) Došlo je do nezgode tokom zamene igrača, što je izazvalo krvarenje iz nosa igrača-zamene. Koji je pravilan postupak?</p>	<p>Tumačenje: Pre svega, sudija treba da zatraži lekarsku pomoć. Neophodno je zaustaviti igru. Ukoliko igrač ne može da se oporavi, treba primeniti pravilnu zamenu, iako je to druga zamena u istom prekidu igre. Ukoliko pravilna zamena nije moguća, primenjuje se izuzetna zamena.</p> <p>Pravila 15.11.1.3</p>

4.29.2 (novo)

Kapiten ekipe se povredio pre početka utakmice.

Šta treba uraditi u toj situaciji?

Tumačenje:

Postupak je određen trenutkom povrede. Osnovni princip je dat u Pravilu 4.1.3 – kada trener i kapiten ekipe potpišu zapisnik, sastav ekipe upisan u zapisnik se više ne može menjati (osim kada se Libero povredi, nije u mogućnosti da nastupi, a trener želi da novoodređeni Libero bude kapiten ekipe).

Prema ovome, ukoliko se povreda kapitena ekipe dogodi **pre** žreba, i on ne može da nastupi, trener treba da odredi novog kapitena ekipe, stavljajući mu kapitensku traku ispod broja na dresu i zaokruživanjem broja igrača u zapisniku. Ovaj novi kapiten ekipe imaće sve obaveze i prava (npr. predstavljaće svoju ekipu na žrebu).

Ukoliko se povreda kapitena ekipe dogodi **posle** žreba, trener nema pravo da odredi novog kapitena ekipe. Međutim, trener bi trebalo da odredi „uobičajenog kapitena u igri“, koji preuzima prava i obaveze originalnog kapitena ekipe i potpisuje zapisnik na kraju utakmice.

U obe situacije, treba uneti u zapisnik da je došlo do povrede.

**Rule 4.1.3, 5.1, 5.2.1, 5.2.2, 19.4.2.5,
25.2.2.7**

ODUGOVLAČENJA IGRE**4.30**

Pre početka trećeg seta utakmice, prvi sudija je ekipama dao znak da zauzmu svoja mesta na terenu. Jedna od ekipa se nije odazvala. Pošto su presporo reagovali, prvi sudija im je dao opomenu za odugovlačenje.

Ekipa se tada pojavila na terenu. Da li je prvi sudija ispravno reagovao?

Tumačenje:

Da, prvi sudija je ispravno reagovao. Ekipe se moraju pozvati da zauzmu svoja mesta na terenu. Ako se ne odazovu, prvi sudija mora da im dodeli opomenu za odugovlačenje pokazujući žutim kartonom ka zglobu, i to se mora upisati u zapisnik. Ukoliko se ekipa i pored toga ne odazove, dobila bi kaznu za odugovlačenje – crveni karton. Ukoliko ni to ne bi bilo efikasno, to bi se smatralo odbijanjem ekipe da igra, ekipa se proglašava da se nije odazvala da igra i utakmica bi se proglasila izgubljenom za tu ekipu i, u tom slučaju, rezultat bi bio 0:3 (0:25, 0:25, 0:25).

Ukoliko se ekipa sporo vraća na teren posle tajm-auta, treba primeniti isti postupak.

Pravila 6.4.1, 16.1

4.31

Da li će ekipa biti sankcionisana za odugovlačenje ako se grupiše i savetuje na sredini terena?

Tumačenje:

Nema potrebe da prvi sudija dodeli više vremena nego što je igračicama potrebno da zauzmu svoja mesta za nastavak igre. Mora dozvoliti odgovarajući entuzijizam i radovanje, ali ne sme dozvoliti odugovlačenje igre.

Pravila 16.1.2, 16.1.5

<p>4.32</p> <p>Igrač je odbio da igra zbog vlažnog mesta na podu koje je posledica „upijača“ njegovog saigrača.</p> <p>Kako prvi sudija treba da reaguje?</p>	<p>Tumačenje:</p> <p>Prvi sudija <u>nikada ne sme da prihvati zahtev</u> ekipe za brisanjem mokrog mesta, jer je zahtev osnova za sankciju za odugovlačenje. Trebalo bi da „brzi brisači“ obrišu vlažno mesto na podu. Igrači, takođe, mogu obrisati pod svojim malim peškirimama. Kada prvi sudija proceni da je neophodno da brisači obrišu pod, on to može zahtevati od njih. Prvi sudija je zadužen za potpunu kontrolu na utakmici, ukoliko ne postoji Kontrolni komitet. Na utakmicama na kojima prisustvuje Kontrolni komitet, predsednik Žirija utakmice može ovlastiti drugog sudiju da dozvoli dodatno brisanje ako je vlažno mesto veće, temperatura vazduha iznad 25 °C, a vlažnost preko 61%.</p> <p>Ako ekipa ipak odbije da igra, sudija ih može sankcionisati za odugovlačenje igre, sve do gubitka utakmice.</p> <p style="text-align: right;">Pravila: 1.5, 5.1.2.2, 6.4.1, 16.2</p>
<p>4.33</p> <p>Tokom pauze između setova, cela ekipa je otišla u svlačionicu i vratila se posle 5 minuta. Prvi sudija im je dodelio sankciju za odugovlačenje i igra je nastavljena.</p> <p>Da li je ovo bila odgovarajuća reakcija sudije?</p>	<p>Tumačenje:</p> <p>Najpre, ekipi nije dozvoljeno da napusti kontrolni prostor bez odobrenja sudija.</p> <p>U svakom slučaju, nakon 2,5 minuta, drugi sudija bi trebalo da ode do ekipe i podseti ih da se odmah vrate na teren, kako ne bi izgubili utakmicu službenim rezultatom. Kada se vrate na teren, prvi sudija bi trebalo da im dodeli sankciju za odugovlačenje.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 4.2, 6.4.1, 6.4.2, 18.1</p>

SPOLJNI UTICAJI

<p>4.34 Koja je ispravna reakcija prvog sudije kada gledaoci prekinu utakmicu?</p>	<p>Tumačenje: Prvi sudija treba da prekine utakmicu, a organizator, ili Kontrolni komitet, treba da preuzmu korake kako bi ponovo uspostavili red. Ovaj prekid treba da se unese u zapisnik.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 17.2, 17.3</p>
<p>4.35 Prvi sudija nije zaustavio igru kada je deo tv kрана zakačio igračicu koja servira. Igračica nije bila povređena niti ometena u izvođenju servisa. Prvi sudija je pustio da se nadigravanje nastavi. Ekpa koja servira nije protestovala. Da li je ovo ispravna odluka prvog sudije?</p>	<p>Tumačenje: Odluka prvog sudije je u ovom slučaju bila ispravna, jer je događaj bio spektakularan i izazvao veliki interes i oduševljenje publike. Međutim, u drugim situacijama, prvi sudija može da uzme u obzir ponavljanje nadigravanja.</p>

POGLAVLJE 5: LIBERO

<p>5.1 Da li Libero ima pravo da uđe u igru bez dozvole drugog sudije, nakon provere početnih postava pre početka seta?</p>	<p>Tumačenje: Igrač početne postave mora biti na terenu za vreme provere postave ekipe. Čim drugi sudija proverio postavu ekipe, Libero može ući umesto igrača zadnje linije. Ekipa ne mora da započne utakmicu sa Liberom, a ni da ga koristi na utakmici.</p> <p>Pravilo 19.3.2.4, 19.3.2.8, 24.3.1</p>
<p>5.2 Ekipa je iskoristila sve pravilne zamene u setu kada je igrač na terenu isključen, a Libero je sedeo na klupi. Kako treba nastaviti utakmicu?</p>	<p>Tumačenje: Isključeni/odstranjeni igrač mora odmah biti zamenjen pravilnom zamenom. Budući da za to nema mogućnosti, ekipa se mora proglasiti nekompletnom i gubi set. (Napomena: izuzetna zamena u ovom slučaju nije opcija).</p> <p>Pravila 6.4.3, 15.7, 15.8</p>
<p>5.3 Da li je Libero dozvoljeno da uđe u igru, postupkom pravilne zamene i zauzme mesto povređenog igrača?</p>	<p>Tumačenje: Ne. Libero ne sme da učestvuje u zamenama, ni pravilnim ni izuzetnim.</p> <p>Pravila 15.5, 15.7, 17</p>

<p>5.4 Liberi je ušao na teren umesto igrača broj 5. Libero je isključen do kraja seta. Koji je ispravan postupak da se utakmica nastavi?</p>	<p>Tumačenje: Ako ekipa ima dva Libera, trener može odmah izmeniti kažnjenog, aktivnog Libera drugim. Ukoliko ekipa ima samo jednog Libera, ekipa može izabere:</p> <ul style="list-style-type: none"> - da se igrač broj 5 vrati u igru na njegovo mesto i da igraju bez Libera do kraja tog seta, ili - trener može da odredi igrača koji u trenutku određivanja nije na terenu za novog Libera i novoodređeni Libero može odmah i direktno da uđe u igru umesto isključenog Libera (koji nema pravo da nastupi do kraja utakmice). <p>Pravila 6.4.3, 19.1.1, 19.3.2, 19.3.2.8, 19.4</p>
<p>5.5 Da li promena igrača sa Liberom može da se odigra u isto vreme kad i zamena?</p>	<p>Tumačenje: Da – jer „promena igrača sa Liberom“ nije isto što i „zamena“ i obrnuto.</p> <p>Pravila 15.3.2, 19.3.2, 19.3.2.8</p>
<p>5.6 Liberi se promenio sa igračem u poziciji 1 kada je sudija već dao znak za naredni servis, ali pre samog servisnog udarca. Koja je ispravna reakcija prvog sudije?</p>	<p>Tumačenje: Ako se ovo događa pri put na utakmici, prvi sudija treba da dozvoli da se celo nadigravanje odigra bez prekida. Posle nadigravanja, treba da informiše kapitena u igri da to nije ispravna procedura. Svako sledeće kašnjenje promene igrača sa Liberom treba sankcionisati odgovarajućom sankcijom za odugovlačenje i to odmah, prekidajući nadigravanje. <u>Međutim, promena igrača sa Liberom ostaje na snazi.</u> Ukoliko je promena izvršena <u>posle servisnog udarca</u>, prvi sudija bi trebalo da dosudi pozicionu grešku.</p> <p>Pravilo 19.3.2.5</p>

<p>5.7 Ekipa je napravila nepravilnu promenu igrača sa Liberom, ali je ona primećena pre servisnog udarca. Kako treba postupiti u ovom slučaju?</p>	<p>Tumačenje: Ukoliko je to primećeno, drugi sudija će upotrebiti pištaljku da igrača pozove nazad. Nepravilna promena će biti poništena, a ekipa sankcionisana za odugovlačenje. Pravila 19.3.2.1, 19.3.2.9, 23.2.3</p>
<p>5.8 Pet igrača je bilo na terenu kada je sudija dao znak za izvođenje servisa; Libero, koji je sedeo na klupi, je očigledno zaboravio da se vrati na teren nakon prethodnog nadigravanja. Kako treba da postupe sudije?</p>	<p>Tumačenje: Prvi sudija ne sme da dâ znak za izvođenje servisa, ukoliko neka od ekipa nije spremna za igru, ili lopta nije u posedu servera. Ako bi kasan ulazak Libera znatno odložio zvižduk za servis, ekipi bi sledila sankcija za odugovlačenje. Ako prvi sudija greškom odobri servis, morao/la bi da prekine nadigravanje i ponovi ga, bez sankcija. Pravila 7.5.1, 12.3, 19.3.2.3, 19.3.2.5</p>
<p>5.9 Trčeći za loptom, jedini Libero ekipe (koji je promenio igrača broj 4) je povredio nogu i nije mogao da nastavi igru. Trener je odlučio da odredi novog Libera i da to bude igrač broj 4. Da li je to moguće?</p>	<p>Tumačenje: Ne direktno. Trener može odrediti novog Libera od igrača koji nisu na terenu (sa izuzetkom igrača na čije mesto je ušao Libero) u trenutku zahteva za ponovno određivanje. Ukoliko trener želi da igrač broj 4 bude novoodređeni Libero, on najpre mora da se vrati na teren i bude zamenjen pravilnom zamenom. Tada može biti određen za novog Libera. Pravila 19.1.3, 19.3.2.2, 19.3.2.8, 19.4.2</p>
<p>5.10 Da li je dozvoljeno biti trener i Libero ekipe u isto vreme?</p>	<p>Tumačenje: Da. Pravila nalažu da Libero ne može biti kapiten ekipe ili kapiten u igri. Pravila ne zabranjuju da Libero bude trener ili da daje instrukcije ekipi iza linije ograničenja za trenere Pravila 5.2.3.4</p>

<p>5.11 Greška dvojice igrača dovela je do toga da Libero/igrač koji se promenio sa Liberom na kratko napusti teren (ovaj događaj još uvek nije upisan na list za kontrolu Libera) – ali su momentalno sami ispravili grešku. Da li se ovo računa kao promena?</p>	<p>Tumačenje: Pravilo 19.3.2.1 kaže da između dve promene igrača sa Liberom mora da protekne jedno nadigravanje. Ovo je bila očigledna greška, ali je ne treba smatrati prekršajem.</p> <p style="text-align: right;">Pravilo 19.3.2.1, 19.3.2.2</p>
<p>5.12 Ekipe je zaboravila da izvrši promenu igrača sa Liberom kada je rotirao u prednju zonu, na poziciju 4. Posle tri poena, prvi sudija je primetio pogrešnu poziciju. Kakvu odluku treba da donese sudija?</p>	<p>Tumačenje: Libero nije u pogrešnoj poziciji dok server ne izvede servis. Kada se na terenu nalazi nepropisan igrač, koji je upisan u zapisnik, to mora biti kažnjeno poenom i servisom za protivnika, postava mora biti ispravljena, a poeni, koje je ekipa koja je napravila grešku osvojila nakon te greške (ukoliko može da se utvrdi), moraju biti poništeni.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 15.9, 19.3.1.1, 26.2.2.1, 26.2.2.2</p>
<p>5.13 Jedini Libero ekipe se povredio za vreme zvaničnog zagrevanja pred utakmicu. Da li kapiten može da postane novoodređeni Libero?</p>	<p>Tumačenje: Ako ekipa ima dva Libera, trener odmah može da izmeni povređenog aktivnog Libera drugim Liberom. Ako se povredi drugi Libero, ili ekipa ima samo jednog Libera, trener može da odredi novog Libera i to može biti bilo koji igrač koji je van terena u trenutku ponovnog određivanja Libera. Iako je tačno da Libero ne može imati ulogu kapitena ekipe, ili kapitena u igri, kapiten ekipe može da se odrekne funkcije kapitena, kao i svih prava i dužnosti vezanih za to, kako bi bio određen za novog Libera.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 5, 19.2, 19.3.2.8, 19.4.2.5</p>

<p>5.14</p> <p>Libero je promenjen i odmah vraćen na teren (bez nadigravanja između dve promene).</p> <p>Da li je ovo dozvoljeno?</p>	<p>Tumačenje:</p> <p>Ne.</p> <p>Ovo je tipičan primer nepravilne promene Libera. U trenutku druge promene Libera, drugi sudija treba da je odbije, a prvi sudija treba da dodeli odgovarajuću sankciju za odugovlačenje.</p> <p>Tamo gde postoji pomoćnik zapisničara, njena/njegova je obaveza da proverava promene sa Liberom.</p> <p>U ovom slučaju, on/ona treba da pritisne sirenu, ukazujući na grešku koja je napravljena.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 19.3.2.9, 23.2.3</p>
<p>5.15</p> <p>Libero je promenjen regularnim igračem. Nakon servisa, jedna od rezervnih lopti je ušla u teren i nadigravanje je prekinuto. Pre zvižduka za ponovljeno nadigravanje, Libero je pokušao da uđe na teren, umesto igrača sa pozicije 6. Drugi sudija ga je pozvao nazad.</p> <p>Da li je ovo ispravna reakcija drugog sudije?</p>	<p>Tumačenje:</p> <p>Ovo je tipičan primer nepravilne promene Libera, zbog toga što nije postojalo <i>okončano</i> nadigravanje između dve promene sa Liberom. U trenutku druge promene Libera, drugi sudija treba da je odbije, a prvi sudija treba da dodeli odgovarajuću sankciju za odugovlačenje.</p> <p style="text-align: right;">Pravilo 19.3.2.1</p>
<p>5.16</p> <p>Libero ekipe se povredio tokom utakmice i drugi sudija je dozvolio lekaru, da, uz prisustvo trenera, uđe na teren kako bi se utvrdila ozbiljnost povrede. Odlučeno je da se Libero izvede sa terena, a u igru se vrati igrač umesto kojeg je Libero ušao. Pošto je napustio teren, Libero je, tvrdeći da se oporavio, insistirao da se vrati na teren da igra. Sudije su dozvolile Liberu da se vrati na teren i nastavi utakmicu.</p> <p>Da li je to bilo ispravno?</p>	<p>Tumačenje:</p> <p>Ne, to se nije smelo dozvoliti. Iako se radilo o povredi, Libero je mogao da bude zamenjen pravilnom „promenom“. Takođe, Libero i dalje ima pravo da učestvuje u utakmici, sve dok se ne proglašeni nesposobnim za nastavak igre (Pravilo 19.4.2).</p> <p>U opisanoj situaciji napravljena je greška zato što su se odigrale dve uzastopne promene igrača sa Liberom, bez nadigravanja između njih. Ovo je slučaj nepravilne promene Libera. U skladu sa pravilima, u trenutku druge promene Libera, drugi sudija treba da je odbije, a prvi sudija treba da dodeli odgovarajuću sankciju za odugovlačenje.</p> <p style="text-align: right;">Pravilo 19.3.2.1, 19.3.2.8</p>

<p>5.17 Liberu ekipe 'A' je povredio ruku u toku utakmice i određen je novi Liberu. Povređeni Liberu je sedeo na klupi do kraja utakmice. Da li je to trebalo dozvoliti?</p>	<p>Tumačenje: Da. Igrač je bio pokretan i nije predstavljao smetnju ili opasnost za sebe ili saigrače. Ovo je ključno u tumačenju pravila. Igraču treba dozvoliti da sedi na klupi. Ukoliko igraču treba da se ukaže pomoć, lekaru ekipe bi trebalo sugerisati da smesti igrača iza klupe za rezervne igrače, ili na obezbeđeno mesto, izvan takmičarskog kontrolnog prostora.</p> <p style="text-align: right;">Dijagram 1a i Definicije Pravilo 19.3.2.8</p>
<p>5.18 Kada može da dođe do dve promene sa Liberom u istom prekidu igre?</p>	<p>Tumačenje: Obično mora biti okončano nadigravanje između uzastopnih promena igrača sa Liberom. Međutim, u ovom slučaju, kada KAZNA dodeljena protivniku primorava Libera da se rotira na poziciju 4, to je dozvoljeno, jer ekipa nije odgovorna za tu situaciju. Dodeljivanje kazne se sada računa kao okončano nadigravanje.</p> <p style="text-align: right;">Pravilo 19.3.2.1</p>
<p>5.19 Liberu se požalio da se ne oseća dobro. Da li je dozvoljeno određivanje novog Libera?</p>	<p>Tumačenje: Ako ekipa ima dva Libera, u slučaju povrede ili bolesti aktivnog Libera, on/ona može biti izmenjen drugim Liberom. U slučaju kada ekipa ima samo jednog Libera, ili drugi Liberu postane nesposoban da nastavi igru dok je na terenu, on/ona mogu biti izmenjeni procedurom određivanja novog Libera.</p> <p style="text-align: right;">Pravilo 19.3.2.2, 19.3.2.8</p>
<p>5.20 Zapisničar je ubeležio Libera pod brojem 15 umesto pod brojem 5. Trener i kapiten ekipe su potpisali spisak igrača. Šta treba da se dogodi ako se ovo primeti?</p>	<p>Tumačenje: Ovo je administrativna greška koja neće imati posledice za ekipu. Zapisničar će ispraviti broj i to će upisati u zapisnik, u rubriku „Primedbe“.</p> <p style="text-align: right;">Pravilo 19.1.2</p>

<p>5.21 U prvom setu utakmice, Libero ekipe 'A' je igrao u dresu iste boje i dizajna kao ostali igrači ekipe. Pre početka drugog seta, trener ekipe 'B' je protestovao zbog ove situacije. Koja je ispravna odluka?</p>	<p>Tumačenje: Budući da pogrešan dres nije uticao na igru, rezultat prvog seta se neće poništavati. Libero, međutim, mora da promeni dres.</p> <p style="text-align: right;">Pravilo 19.2</p>
<p>5.22 Dva igrača su pokušavala da blokiraju protivnički napad i skočili su na mreži. Libero je, takođe, skočio, između njih, ali mu, ni u jednom trenutku, nijedan deo tela nije bio iznad gornje ivice mreže. Ipak, drugi sudija je dosudio grešku pokušaja blokiranja Libera. Da li je ova odluka bila ispravna?</p>	<p>Tumačenje: Odluka nije bila ispravna. Budući da ni u jednom trenutku nijedan deo tela Libera nije bio iznad gornje ivice mreže, njegov skok se nije mogao smatrati pokušajem blokiranja.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 14.1.1, 14.1.2, 14.1.3</p>
<p>5.23 Libero je izašao iz igre. Serveru je dosuđeno odugovlačenje servisa (8 sekundi). Da li Libero sada ima pravo da se vrati na teren?</p>	<p>Tumačenje: Ovaj servis (greška) se smatra okončanim nadigravanjem. Stoga, Liberu će biti dozvoljeno da se promeni sa igračem.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 6.1.3, 19.3.2.1, 19.3.2</p>
<p>5.24 Trener je proglasio jedinog Libera nesposobnim za nastavak igre i zahtevao je da odredi novog Libera. Ko može biti određen za novog Libera i kada?</p>	<p>Tumačenje: Bilo koji igrač, koji se nalazi na klupi u trenutku zahteva za ponovno određivanje, sa izuzetkom igrača na čije mesto je ušao Libero, može biti određen za novog Libera. Originalni Libero nema pravo povratka u igru do kraja utakmice. Ukoliko trener želi da igrač na čije mesto je ušao Libero bude novi Libero, najpre mora da ga zameni pravilnom zamenom.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 19.3.2.8, 19.4.2.1, 19.4.2.4</p>

POGLAVLJE 6: PONAŠANJE UČESNIKA

<p>6.1</p> <p>Prvi sudija je opomenuo igrača zbog manjeg prekršaja pravila o ponašanju primenjujući direktno nivo 2 postupka o manjim prekršajima i pokazujući tom igraču žuti karton koji se upisao u zapisnik. Da li je ovo ispravna reakcija prvog sudije?</p>	<p>Tumačenje:</p> <p>To je ispravna reakcija sudije. Takvi manji prekršaji moraju biti kontrolisani od strane prvog sudije. Stoga je obavezno pokazivanje žutog kartona.</p> <p>Prvi sudija može dati i usmenu opomenu ekipi preko kapitena u igri (nivo 1) ukoliko je manji prekršaj opšte prirode.</p> <p>Takođe, u zavisnosti od ozbiljnosti manjeg prekršaja on/ona može primeniti direktno nivo 2 pokazujući žuti karton odgovarajućem igraču ili članu ekipe preko kapitena u igri.</p> <p>Sudija je ovlašćen da direktno primenjuje sankcije, u slučaju prekršaja teže prirode.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 21.1, 21.2</p>
<p>6.2</p> <p>Drugi sudija je primetio pokušaj varke (bloker je povukao mrežu) i dosudio nadigravanje za ekipu koja je napadala. Nakon toga je prvi sudija opomenuo protivničkog tehničara davajući mu žuti karton. Da li je ovo odgovarajuća sankcija za njega?</p>	<p>Tumačenje:</p> <p>Odluka prvog sudije nije bila ispravna. Trebalo je dosuditi nadigravanje u korist ekipe koja je napadala, jer je protivnički igrač dodirnuo mrežu i time ometao igru. Protivnički bloker je zatim trebalo da bude kažnjen (crveni karton: poen i servis za protivnika) za neuljudno ponašanje, zbog pokušaja obmanjivanja sudija.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 21.2.1, 21.3</p>

6.3

Trener ekipe 'A' je ustao na kraju nadigravanja i mahnuo rukama na način koji sugeriše da je zgrožen odlukom sudije.

Da li je ovo dozvoljeno?

Tumačenje:

Treneru treba dozvoliti da izražava određene normalne reakcije. Ukoliko je njegova reakcija ocenjena kao manji prekršaj koji je dostigao nivo 2, trener treba da bude opomenut od strane prvog sudije pokazivanjem žutog kartona. U ponovljenom slučaju treba ga kazniti crvenim kartonom, zbog neuljudnog ponašanja.

Ukoliko se prekršaj dogodi za vreme nadigravanja, sankcija će uslediti po završetku nadigravanja kao dodatak na ishod završenog nadigravanja.

Pravila 5.2, 21.1, 21.2, 21.3

6.4

U pauzi između setova, prvi sudija je dodelio kaznu (crveni karton) zbog neuljudnog ponašanja ekipi 'A', koja je imala početni servis u sledećem setu.

Šta se zatim događa?

Tumačenje:

Sankcije dodeljene između setova primenjuju se pre početka sledećeg seta. Prema tome, pre prvog servisa prvi sudija će signalizirati kaznu za ekipu 'A'. Ekipa 'B' dobija poen, rotira se i servira.

Pravilo 21.5

Ako dođe do situacije u kojoj se kaznama sankcionišu obe ekipe, prvo se kažnjava ekipa koja servira, a potom ekipa koja prima servis. Slede primeri nesportskog ponašanja u pauzama između setova, od kojih se kazne upisuju u zapisnik:

1. Opomena igraču ekipe koja treba da servira (žuti karton). Bez kazne, ali se upisuje u zapisnik.
2. Opomena igraču ekipe koja treba da prima servis (žuti karton). Bez kazne, ali se upisuje u zapisnik.
3. Kazna (crveni karton) dosuđena samo igraču ekipe koja treba da servira. Ekipa koja je primala servis osvaja poen, rotira se i izvodi servis.
4. Kazna (crveni karton) dosuđena samo igraču ekipe koja treba da prima servis. Dodeljuje se poen ekipi koja servira.
5. Kazne (crveni kartoni) dodeljene obema ekipama, bez obzira na redosled sankcionisanja.
 - a. Ekipa koja prima servis osvaja poen.
 - b. Ova ekipa se rotira za jedno mesto, a zatim se kažnjava poenom i servisom za protivnika.
 - c. Ekipa koja je prvobitno trebalo da izvede servis se rotira za jednu poziciju i počinje da servira, od igrača koji je drugi u redosledu serviranja. Rezultat je 1-1.
 - d. Rezultat se računa tek kada su obe ekipe kažnjene. Tako, obostrano kažnjavanje pri rezultatu 24-25 neće označiti kraj seta sa 24-26, već će rezultat biti 25-26.

<p>6.5 Nakon što je lopta pala, tehničar je povukao donju ivicu mreže. Da li je to bila greška?</p>	<p>Tumačenje: U skladu sa Pravilom 21.3, prvi sudija je ovlašćen da sankcioniše igrače, u zavisnosti od težine prekršaja. Povlačenje mreže je normalna, emotivna reakcija razočaranog igrača i može se kontrolisati u zavisnosti od umeća sudije. U nekim situacijama, namerno povlačenje mreže se može shvatiti kao neuljudno ponašanje. Pošto ovaj slučaj nije bio pokušaj obmanjivanja sudija za vreme igre, ne bi trebalo dodeljivati kaznu za neuljudno ponašanje.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 21.2, 21.2.1, 21.3</p>
<p>6.6 Igrač se uputio ka prvom sudiji, burno gestikulirajući i vičući na njega, čak i nakon što ga je prvi sudija opomenuo. Kako treba tretirati ovakvo ponašanje?</p>	<p>Tumačenje: Ovo bi trebalo tretirati kao nasilničko ponašanje i sankcionisati spojenim žutim i crvenim kartonom.</p> <p style="text-align: right;">Pravilo 21.1, 21.2, 21.3</p>
<p>6.7 Igrač je direktno isključen sa terena, bez prethodne opomene. Kakva bi trebalo da bude reakcija prvog sudije na sledeće manje prekršaje od strane bilo kog igrača iste ekipe?</p>	<p>Tumačenje: Prvi sudija treba da se trudi da spreči ekipu da dođe do nivoa ponašanja koje se sankcioniše. Međutim, ukoliko se dogodi jasan slučaj direktnog nasilničkog ponašanja, sudija mora isključiti igrača, bez prethodne sankcije (žuti i crveni karton pokazani zajedno). Prvi sudija može, nakon tog isključenja, da dodeli opomenu drugim članovima ekipe – ali kada se jednom dodeli žuti karton, on se ne može više dodeljivati nijednom članu ekipe.</p> <p style="text-align: right;">Pravilo 21</p>

<p>6.8</p> <p>Posle utakmice, kapiten jedne ekipe je pokazao vrlo nesportsko ponašanje prema prvom sudiji.</p> <p>Koji je ispravan postupak prvog sudije?</p>	<p>Tumačenje:</p> <p>Igrač mora biti kažnjen na određeni način. Međutim, na FIVB događajima, budući da se utakmica ne završava poslednjim zviždukom sudija, ponašanje kapitena ekipe mora biti prijavljeno Žiriju utakmice, a detalji nesportskog ponašanja uneti u zapisnik, u rubriku „Primedbe“. FIVB Kontrolni komitet ima skalu sankcija na raspolaganju, uključujući i suspenziju sa takmičenja.</p>
<p>6.9</p> <p>Igrač koji se promenio sa Liberom je sedeo je na klupi. Prvi sudija ga je sankcionisao, dodeljivanjem kazne. Igrač nije prestao sa negodovanjem i još je aplaudirao sudiji. Prvi sudija ga je sankcionisao isključenjem. Isključeni igrač je nastavio sa ovakvim ponašanjem i bio je odstranjen.</p> <p>Koji je ispravan postupak u ovakvoj situaciji?</p>	<p>Tumačenje:</p> <p>Isključeni ili odstranjeni igrač mora odmah da bude zamenjen. Stoga on mora biti zamenjen pravilno.</p> <p>Redosled postupaka je sledeći:</p> <ul style="list-style-type: none">- Libero treba da napusti teren, pa- igrač-zamena ulazi u zonu za zamenu igrača sa odgovarajućom tablicom, daje je drugom sudiji, u međuvremenu zapisničar upisuje pravilnu zamenu. <p>Libero se može vratiti na teren nakon jednog okončanog nadigravanja.</p> <p>Rezultat u trenutku isključenja (ili odstranjenja) mora biti upisan u zapisnik.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 6.4.3, 15.8</p>

POGLAVLJE 7: SUDIJE I NJIHOVE NADLEŽNOSTI

<p>7.1 Drugi sudija je rekao treneru da ne razgovara sa zapisničarom i ne ometa ga. Da li je drugi sudija ispravno postupio?</p>	<p>Tumačenje: U duhu umetnosti suđenja, ukoliko drugi sudija može da reši ovu situaciju bez formalnosti, to može biti učinjeno.</p>
<p>7.2 Da li rezervni igrač može da sedi na podu u prostoru za zagrevanje, umesto da stoji, ili da se isteže?</p>	<p>Tumačenje: Od igrača se ne zahteva da stoje u prostoru za zagrevanje. S druge strane, u ovom prostoru, igrači ne smeju da sede na klupama, stolicama, prečagama i zidovima.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 4.2.1, 4.2.3, 24.2.4, 24.2.5</p>
<p>7.3 Da li trener sme da zamoli zapisničara za informaciju o broju tajm-auta koje je iskoristila protivnička ekipa?</p>	<p>Tumačenje: Zapisničar ne bi trebalo da odgovori treneru.</p> <p>Uopšteno govoreći, trenerima nije dozvoljeno da traže bilo koju informaciju od zapisničara.</p> <p>Međutim, kada se koristi elektronski semafor, na kome nije prikazan broj iskorišćenih pravilnih prekida igre, treneri imaju pravo da zamole zapisničara za ovu informaciju, ali samo za svoju ekipu i samo onda kada niti ometaju zapisničara niti odugovlače utakmicu.</p> <p style="text-align: right;">Pravilo 25.2.2</p>
<p>7.4 Da li kapiten ima pravo da upiše zvanični protest u zapisnik ukoliko o ovoj nameri nije obavestio sudiju za vreme utakmice?</p>	<p>Tumačenje: Ukoliko u trenutku sporne situacije, kapiten u igri nije spomenuo protest, on nema pravo da upiše zvanični protest u zapisnik na kraju utakmice.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 5.1.2.1, 5.1.3.2, 23.2.4</p>

<p>7.5 Da li se odluka sudije može promeniti čak i nakon kraja seta?</p>	<p>Tumačenje: Da. Do početka sledećeg seta, sudijama je dozvoljeno da isprave svoje odluke koje se tiču primene <i>Pravila igre</i>, ukoliko vide da su pogrešili. Rezultat će biti ispravljen na odgovarajući način.</p>
<p>7.6 Nakon što je zahtev za treći tajm-aut odbijen, trener se predomislio i poslao igrača na zamenu. Da li je ovo dozvoljeno?</p>	<p>Tumačenje: Budući da nije bilo znaka za izvođenje servisa, zahtev za zamenu je trebalo odobriti kao pravilan – jedino je tajm-aut bio neosnovani zahtev. On se mora upisati u zapisnik.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 15.1, 15.2.1, 15.11, 16.1, 16.2, 24.2.6, 24.2.7</p>
<p>7.7 Nakon što je drugi sudija pozvao ekipe da se vrate na teren, trener ekipe 'B' je očigledno posmatrao pozicije igrača ekipe 'A' na terenu, a zatim predao listić sa upisanom početnom postavom svoje ekipe drugom sudiji. Prvi sudija je sankcionisao ekipu 'B' opomenom za odugovlačenje. Da li je ovo ispravna odluka?</p>	<p>Tumačenje: Prvi sudija je napravio grešku na samom početku, uputivši igrače početne postave ekipe 'A' da zauzmu pozicije na terenu, pre nego što je trener ekipe 'B' dostavio listić sa početnom postavom svoje ekipe drugom sudiji. Ekipa 'B' je bila kriva za odugovlačenje i ponašanje trenera – sticanje prednosti u situaciji – koje bi trebalo tretirati kao neuljudno ponašanje. Shodno tome, dodeljuju se odgovarajuće sankcije.</p>
<p>7.8 Za vreme tajm-auta, trener se, sa celom ekipom, nalazio u samom uglu slobodne zone, vrlo blizu prostora za zagrevanje. Da li je ovo dozvoljeno?</p>	<p>Tumačenje: Pravilo 15.4.4 kaže da, za vreme tajm-auta, ekipa mora da ode „u slobodnu zonu, u blizinu svoje klupe za rezervne igrače“. Drugi sudija treba da kaže ekipi da se približi svojoj klupi.</p> <p style="text-align: right;">Pravilo 15.4.4</p>

<p>7.9</p> <p>Pomoćni trener je došao do bočne linije terena, pokušavajući da pomogne igračicama da nađu vlažnu mrlju.</p> <p>Prvi sudija je tada pozvao kapitena u igri i rekao joj da opomene pomoćnog trenera da ne napušta klupu.</p> <p>Da li je prvi sudija doneo ispravnu odluku?</p>	<p>Tumačenje:</p> <p>Odluka prvog sudije je bila ispravna. Pomoćnom treneru je dozvoljeno da sedi na klupi i ne sme da interveniše u toku utakmice. Samo trener sme da se kreće uz bočnu liniju terena, iza linije ograničenja za trenere.</p> <p style="text-align: right;">Pravilo 5.2.3.4, 5.3.1</p>
<p>7.10</p> <p>Nakon nadigravanja, trener ekipe je pitao drugog sudiju da li je pravi igrač njegove ekipe na mestu servera. Drugi sudija je proverio redosled rotiranja sa zapisničarom i odgovorio da je ispravan igrač spreman da servira. Prvi sudija je nastavio utakmicu.</p> <p>Da li je to ispravan postupak sudija?</p>	<p>Tumačenje:</p> <p>Postupak nije bio ispravan. Jedino je kapiten u igri dozvoljeno da razgovara sa sudijama. Stoga, treneru nije dozvoljeno da razgovara sa drugim sudijom. Prvi sudija je trebalo da pozove kapitena u igri i zatraži od nje da podseti trenera na činjenicu da on nema pravo da traži informacije od sudija.</p> <p style="text-align: right;">Pravilo 5.1.2</p>

POGLAVLJE 8: SPECIJALNI I PROŠIRENI SLUČAJEVI

<p>8.1 Ekipa 'B' je namerno usporavala tempo igre. Kako sudija treba da reaguje u ovom slučaju?</p>	<p>PRINCIP: Sudija treba da održava tempo igre na istom nivou, u okviru normalnog toka utakmice. Sudija nikada ne sme da dozvoli da bilo kakvi spoljni uticaji usporaju tok dobre utakmice i upropaste dobar nastup jedne od ekipa. Ovo je, takođe, „umetnost suđenja“.</p>
<p>8.2 Peškir koji služi za brisanje poda je ispao jednoj igračici ekipe 'B' iz uniforme na teren ekipe 'A'. Koji je ispravan postupak sudije u ovom slučaju?</p>	<p>Tumačenje: Ukoliko, prema proceni prvog sudije, situacija predstavlja opasnost za igrače, on mora odmah da zaustavi igru i da ponovi nadigravanje. Ukoliko je, s druge strane, nadigravanje završeno i peškir nema uticaja na njegov ishod, nema potrebe za ponavljanjem.</p> <p style="text-align: right;">Pravilo 17.2</p>
<p>8.3 Utakmica je nastavljena na drugom terenu, nakon što su se svetla u sali ugasila. Koja je pravilna odluka povodom učešća odstranjenog igrača u ponovljenom trećem setu?</p>	<p>Tumačenje: Pravilo 17.3.2.2 navodi da ako se utakmica nastavlja na drugom terenu, prekinuti set se poništava i ponavlja, sa istim članovima ekipe i istim početnim postavama (sa izuzetkom isključenih ili odstranjenih igrača). Kada se ovaj set ponovo bude igrao, isključeni i odstranjeni igrači nemaju pravo nastupa. Drugi igrač koji je u sastavu ekipe, a nije bio u početnoj postavi, mora da zauzme njegovo mesto. Nadalje, sve druge sankcije, koje su upisane u zapisnik, do trenutka nestanka svetla, se moraju preneti u novi set.</p> <p style="text-align: right;">Pravilo 17.3.2.2</p>

<p>8.4 Prolazeći pored stuba, pri vraćanju prvog udarca koji je prošao izvan antene, igrač se uhvatio za stub koji drži mrežu, kako bi se što brže okrenuo i stigao loptu. Da li je ovo pomoć pri odigravanju?</p>	<p>Tumačenje: Ne. Sve dok igrač nije u kontaktu sa stubom u trenutku odigravanja lopte, odigravanje je ispravno. Pravilo 9.1.3</p>
<p>8.5 Nakon zamene, prvi sudija je zaključio da poen treba da pripadne suprotnoj ekipi. Trener je, stoga, zatražio da se zamena poništi. Da li je ovo moguće?</p>	<p>Tumačenje: Budući da je prvi sudija promenio svoju odluku, koja je i bila povod za zamenu, u duhu igre je da se ovakav zahtev trenera prihvati. Trebalo bi smatrati da ekipa nije ni izvršila zamenu.</p>

Gore prikazani slučajevi su posebno kreirani tako da budu kratki, laki za čitanje i razumevanje – t.j. da budu pristupačni široj publici.
Naredni slučajevi sadrže proširenu verziju nekih od postojećih slučajeva, kako bi omogućili podrobniju analizu događaja i načina na koji su se odvijali.

<p>9.1 (9.0/2014)</p> <p>Igračica je primila servis tako da bi lopta prešla mrežu ako je ne bi odigrala neka od njenih saigračica. Tehničar je bila u poziciji da na dozvoljen način odigra loptu. Igračica u bloku protivničke ekipe je pružila ruke preko vertikalne ravni mreže i blokirala loptu, pre nego što je tehničar bila u prilici da je odigra. Prvi sudija je dosudio grešku blokera. Da li je ovo ispravna odluka prvog sudije?</p>	<p>Tumačenje:</p> <p>Prvi sudija je bio u pravu. Blok je nepropisan. Blokeri ne smeju da diraju loptu preko mreže, sve dok se ne izvede udarac u napadu, osim u slučaju kada, prema proceni prvog sudije, ne postoji mogućnost daljeg odigravanja ekipe koja napada.</p> <p style="text-align: right;">Pravilo 14.3</p>
<p>9.2 (9.1/2014)</p> <p>Tehničar, koji je igrač zadnje linije, je, stojeći u prednjoj zoni, izveo udarac u napadu, dok je lopta bila potpuno iznad gornje ivice mreže. Istovremeno sa njegovim kontaktom sa loptom, bloker protivničke ekipe je pružio ruke preko vertikalne ravni mreže i dodirnuo loptu u akciji blokiranja. Koja je ispravna odluka prvog sudije?</p>	<p>Tumačenje:</p> <p>Ispravna odluka sudije je dosuđivanje obostrane greške. Napadačka akcija od strane tehničara zadnje linije je bila nedozvoljena. Istovremena akcija blokiranja od strane blokera bila je takođe nedozvoljena, zato što je udarac učinjen <u>u prostoru za igru ekipe koja napada.</u></p> <p>Da je bloker dodirnuo loptu posle tehničara, samo bi udarac u napadu tehničara bio greška.</p> <p>Da se istovremeni dodir lote dogodio IZNAD mreže, gde obe ekipe imaju pravo da odigraju loptu, samo bi udarac u napadu tehničara bio greška.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 13.3.3, 14.3, 14.6.1, Dijagram 7</p>

9.3 (9.2/2014)

Igrač ekipe 'A' je „podigao“ loptu preko mreže, u protivnički vazdušni prostor, gde je protivnički igrač zadnje linije, koji se nalazio u prednjoj zoni, skočio iznad vrha mreže i blokirao loptu. Napadač ekipe 'A' je dodirnuo loptu, koja je prešla vertikalnu ravan mreže, obema rukama, u akciji blokiranja. Oba igrača su istovremeno dodirнула loptu. Prvi sudija je dosudio obostranu grešku. Da li je sudijska odluka ispravna?

Tumačenje:

Sudijska odluka je ispravna. Iako je napadač dodirnuo loptu u akciji blokiranja, ipak je izveo napad, a ne blok. Blok je akcija kojom se presreće lopta koja dolazi sa protivničke strane terena, a ne od svog tehničara (**Pravilo 14.1.1**).

Budući da je kontakt sa loptom od strane napadača bio u protivničkom vazdušnom prostoru, napad je bio nepropisan (**Pravilo 13.3.1**).

Igrač zadnje linije je izveo akciju blokiranja, ostvarivši kontakt s loptom iznad vrha mreže (**Pravilo 14.1.1**). Kada igrač zadnje linije izvede blok, to je greška. (**Pravilo 14.6.2**).

Pošto su oba igrača istovremeno napravila grešku, ovo nadigravanje se završilo obostranom greškom.

U ovoj složenoj situaciji na vrhu mreže, prvi sudija mora veoma pažljivo da posmatra igru.

Da je napadač ekipe 'A' prvi dodirnuo loptu, samo njemu bi bila dosuđena greška.

Da je igrač zadnje linije ekipe 'B' prvi dodirnuo loptu, on bi načinio jedinu grešku.

Pravila 13.3.1, 14.1.1, 14.6.2

9.4 (9.3/2014)

Igrač broj 6, iz ekipe 'A', je odstranjen sa utakmice, a pravilnom zamenom, u igru je ušao igrač broj 7. To je bila prva zamena ekipe 'A', u toku seta, a još tri igrača su bila na klupi. U sledećem nadigravanju, igrač broj 7 se povredio i nije mogao da nastavi utakmicu. Prvi sudija je dozvolio ekipi 'A' da igrača broj 7 zameni drugim igračem, postupkom izuzetne zamene. Da li je ovo dozvoljena procedura od strane prvog sudije?

Tumačenje:

Pravilo 15.8 glasi: „Isključeni ili odstranjeni igrač mora biti pravilno zamenjen. Ako to nije moguće, ekipa se proglašava nekompletnom“. U prvoj akciji, igrač broj 6 je pravilno zamenjen igračem broj 7. Kada je zamena obavljena, svim igračima te ekipe koji su se nalazili na terenu bilo je dozvoljeno da igraju. Onda se dogodio drugi incident i igrač broj 7 nije mogao da nastavi utakmicu. Iako igrač broj 7 ne može biti pravilno zamenjen, on može biti zamenjen izuzetnom zamenom.

Pravila 15.7, 15.8

<p>9.5 (9.4/2014)</p> <p>Igrači R-2 i R-5 su najbolji napadači ekipe. Tokom seta, R-5 je bio zamenjen i ponovo se vratio u igru. Kasnije u istom setu, dok je R-5 bio na mreži, povredio se i morao je da bude zamenjen izuzetnom zamenom.</p> <p>Kada je trener video da R-5 leži na terenu, očigledno teško povređen, signalizirao je svojoj ekipi da se igrač R-2 promeni sa Liberom. Libero je, dakle, bio na terenu, u zadnjoj liniji, a igrač R-2 na klupi. Pošto je utvrđeno da R-5 ne može da nastavi igru, trener je zatražio da R-2 uđe u igru umesto R-5, izuzetnom zamenom. Da li je ovakav redosled zamena ispravan?</p>	<p>Tumačenje:</p> <p>Nije ispravan. Igrač R-2 ne može da zameni igrača R-5, budući da je bio na terenu u trenutku povrede. Povređeni igrač mora biti zamenjen izuzetnom zamenom (trener može iskoristiti bilo kog igrača, koji u trenutku povrede nije na terenu, osim Libera i igrača umesto kojeg je Libero u igri).</p> <p>Ostali potezi trenera mogu da uslede tek posle te zamene.</p> <p style="text-align: right;">Pravilo 15.7</p>
<p>9.6 (9.5/2014)</p> <p>Za vreme provere početne postave, drugi sudija je primetio da se početna postava ekipe 'A', upisana na listić za postavu, razlikuje od stvarnih pozicija igrača na terenu. Na poziciji 1, igrač broj 5 se nalazio na terenu, umesto igrača broj 7, koji je upisan na listić za postavu. Sudija je ovo napomenuo treneru ekipe 'A', koji je odlučio da započne set sa postavom koja se nalazila na terenu. Zato je iskoristio pravilnu zamenu igrača, pri rezultatu 0-0. Zamena igrača nije izvršena, već samo upisana u zapisnik. U međuvremenu je Libero ušao umesto igrača broj 5. Tri rotacije kasnije, kada je Libero rotacijom došao na poziciju 4, promenio se sa igračem broj 7. Trener je zatražio zamenu, u kojoj je igrač broj 7 trebalo da zameni igrača broj 5. Nakon što je zamena izvršena, prvi sudija je uočio da je došlo do greške, s obzirom da je ova zamena izvršena pri rezultatu 0-0. Nakon kratke rasprave sa kapitenom ekipe, sudija je poništio drugu „nepotrebnu“ zamenu. Igra je nastavljena, bez ikakvih sankcija. Da li je ovo bila ispravna procedura?</p>	<p>Tumačenje:</p> <p>Odluka prvog sudije da poništi drugu zamenu je bila ispravna. Problem je u tome što ova zamena nije jasno izvršena na početku seta, sa oba igrača, pa je to dovelo do toga da su trener i igrači zaboravili na ovo i zaustavili igru bez razloga. S obzirom na to da je igra zaustavljena na nekoliko minuta, trebalo je dodeliti sankciju za odugovlačenje ekipi.</p> <p>Ovo je situacija u kojoj bi trener trebalo da dâ znak rukom, kako bi se izbegao nesporazum.</p>

<p>9.7 (9.6/2014)</p> <p>Prvi sudija je dao znak za servis, u trenutku kada je igrač-zamena prilazio zoni za zamene. Zapisničar nije obratio pažnju na sudijski zvižduk i greškom je pritisnuo sirenu.</p> <p>Igrač-zamena je shvatio da je zakasnio i vratio se na klupu. Igra je zaustavljena, a igrač iz postave, koji je trebalo da bude zamenjen, je otišao u zonu za zamenu igrača. Koja bi bila pravilna procedura za sudije u ovoj situaciji?</p>	<p>Tumačenje:</p> <p>Prvi sudija je morao da zaustavi nadigravanje. Iako nije bilo pravog zahteva, došlo je do odugovlačenja od strane igrača iz postave, koji je mislio da će biti zamenjen, pa bi odgovarajuća ekipa morala da bude sankcionisana za odugovlačenje. Shodno ishodu sankcije za odugovlačenje, bila bi određena ekipa koja sledeća treba da servira.</p> <p>Da prvi sudija nije zaustavio igru, ta ekipa bi, nakon izvođenja servisa, napravila pozicionu grešku.</p> <p>Sa novim postupkom zamene, zapisničar mora da obrati posebnu pažnju na zahteve za zamene. Zapisničar je pogrešio što je pritisnuo sirenu, bez postojanja pravog zahteva za zamenu.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 15.11.2, 16.1.1</p>
<p>9.8 (9.7/2014)</p> <p>Igrač-zamena je prišao zoni za zamenu igrača, ali nije ušao u nju. Prvi sudija je dao znak za servis, ali zapisničar nije obratio pažnju na poziciju igrača i pritisnuo je sirenu. Shvativši da je zakasnio, igrač-zamena se vratio na klupu. Nadigravanje nije prekinuto. Nakon završenog nadigravanja, drugi sudija je zahtevao od zapisničara da unese u zapisnik neosnovani zahtev za tu ekipu. Da li je ovo bilo ispravno?</p>	<p>Tumačenje:</p> <p>Budući da nadigravanje nije prekinuto, a grešku je napravio zapisničar, ovaj slučaj se ne može smatrati ni neosnovanim zahtevom ni odugovlačenjem. Stoga, drugi sudije nije bio u pravu.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 15.10.3.a, 15.10.3.c</p>

<p>9.9 (9.8/2014) Ekipa 'A' je zahtevala zamenu. Igrač-zamena je ušao u zonu za zamenu igrača, spreman za igru, sa tablicom za zamene, kada se prvi sudija spremao da da znak za sledeći servis ekipe 'B'. Ni zapisničar ni drugi sudija nisu primetili da se igrač-zamena već nalazi blizu bočne linije. Drugi sudija je, mašući rukama, poslao igrača nazad na klupu ekipe. Prvi sudija je dao znak za servis i nadigravanje se nastavilo.</p> <p>Da li je postupak u ovoj situaciji bio ispravan?</p>	<p>Tumačenje: Situacija je složena. Iako je igrač-zamena ušao u zonu za zamene u poslednjem trenutku, zahtev je i dalje bio blagovremen, pre zvižduka za sledeći servis. Na osnovu toga, ekipa nije napravila grešku i ne sme biti sankcionisana.</p> <p>Prvi sudija je u obavezi da, pre davanja dozvole da se izvede naredni servis, proveri da li ekipe imaju nameru da zahtevaju neki prekid igre.</p> <p>On nije bio dovoljno pažljiv u ovom slučaju, propuštajući da obavi ovu svoju dužnost. Zapisničar je takođe bio nepažljiv, propuštajući igrača koji ulazi i ne pritiskajući sirenu kako bi se objavio zahtev za zamenu, koji je bio pravilan.</p> <p>Drugi sudija ima pravo da svira zamenu, kada izostane zvuk sirene ili zapisničar ne bude pažljiv.</p> <p>Boljim učešćem prvog sudije i odlučnijim stavom drugog sudije, mogle bi da se izbegnu ovakve situacije.</p>
<p>9.10 (9.9/2014) Za vreme utakmice, ekipa 'B' je osvojila nadigravanje i povelala sa 7:6. Igračica broj 5 ekipe 'B' je pogrešnom rotacijom došla na servis i ekipa 'B' je osvojila poen. Rezultat je tada bio 8:6.</p> <p>Usledio je tehnički tajm-aut, a onda je ista igračica nastavila da sevira, dok ekipa 'B' nije povelala sa 10:6. U tom trenutku, zapisničar je uočio da već izvesno vreme postoji rotaciona greška. Prvi sudija je kaznio ekipu 'B' (poen i servis za protivnika) zbog rotacione greške i poništio poene koje je ekipa osvojila u periodu nakon greške. Rotacija ekipe 'B' je ispravljena, a igra nastavljena. Zatim, kada je vodeća ekipa ponovo osvojila osmi poen, nije odobren tehnički tajm-aut i igra je nastavljena.</p>	<p>Tumačenje: Odluka prvog sudije je bila ispravna. Tehnički tajm-aut služi televiziji za ponavljanje situacija, analize i reklame – što je, većim delom, unapred ugovoreno. Kako je već održan tehnički tajm-aut u setu, sledeći ne treba dozvoliti dok vodeći tim ne osvoji šesnaesti poen.</p> <p style="text-align: right;">Pravilo 15.4.1</p>

9.11 (9.10/2014)

Trener ekipe 'A' je pokušao da zahteva zamenu, pred kraj seta, pozivajući igrača-zamenu u zonu za zamenu igrača. Igrač, koji je trebalo da uđe u igru, nije čuo trenerov poziv i kasnio je sa dolaskom u zonu za zamenu. Zapisničar je pritisnuo sirenu i igra je zaustavljena, ali je prvi sudija do tada već dao znak za servis. Prvi sudija je prekinuo nadigravanje, dodelio opomenu za odugovlačenje i odbio zamenu igrača (koji je tada već stigao u zonu za zamenu igrača). Usledila je kraća prepirka sa sudijom. Ekipe 'B' je tada zatražio tajm-aut, a nakon njega i zamenu. Ekipe 'A' je zatim zatražila zamenu, koja joj je ovaj put odobrena. Igra je nastavljena i ekipe 'A' je dobila taj set i utakmicu. Da li je prvi sudija ispravno presudio?

Tumačenje:

Prvi sudija nije ispravno presudio.

Njegova prva odluka da odbije zamenu i dodeli opomenu za odugovlačenje je bila ispravna, budući da je trener zahtevao zamenu slanjem igrača u zonu za zamenu igrača.

Međutim, drugi zahtev za zamenu od strane ekipe 'A', posle tajm-auta, je bio neosnovan. Nakon zahteva za zamenu od strane ekipe, mora da protekne jedno nadigravanje pre nego što ista ekipa ponovo dobije pravo da zahteva zamenu.

Poslednji zahtev za zamenu je morao biti odbijen, bez sankcionisanja, osim ako pre njega ekipa već nije imala neosnovan zahtev, upisan u zapisnik.

Pravila 15.3.1, 15.3.2, 15.10.3, 15.11.1.3, 16.1.1, 16.1.2, 25.2.2.6

9.12 (9.11/2014)

Vidi slučajeve 4.25 i 4.26

Igrač-zamena je ušao u zonu za zamenu igrača, neposredno nakon zvižduka za servis od strane prvog sudije. Zapisničar je pritisnuo sirenu i igra je zaustavljena.

Prvi sudija je odmah shvatio situaciju i odbio zahtev blagim odmahivanjem ruke. U međuvremenu, igrač koji je trebalo da uđe u igru, kao i onaj koji je trebalo da izađe iz igre, došli su na pravilno mesto u zoni za zamenu igrača, spremni da se zamena izvrši.

Prvi sudija je požurivao igrača da servira. U momentu servisnog udarca, drugi sudija je dosudio pogrešnu poziciju ekipi koja je servirala, jer se, u tom trenutku, na terenu nalazilo sedam igrača.

Nakon kratke diskusije između prvog i drugog sudije, prvi sudija je ponovo dao znak za servis. Da li je to bila ispravna odluka?

Tumačenje:

Ovo je tipičan primer neosnovanog zahteva. Zahtev za zamenu je trebalo odbiti, a zbog produžavanja prekida i konfuzije, ekipi je trebalo dodeliti sankciju za odugovlačenje.

Međutim, ukoliko to sankcionisanje ne bi bila kazna za odugovlačenje, trebalo bi dozvoliti da ekipa ponovi servis.

Pravilo 15.11.1.1

Drugi sudija nema ni pravo niti je nadležan da dosuđuje pozicione greške ekipe koja servira. Kada u ovakvoj situaciji drugi sudija ipak presudi, nadigravanje se mora ponoviti.

Pravila 15.11.1, 23.3.2.3a, 24.3.2.2, 25.2.2.6

<p>9.13 (9.12/2014) Vidi slučaj 4.29.1 Tokom zamene, pri ulasku na teren, igrač-zamena broj 5 je dobio udarac od igrača broj 9, tako da mu je potekla krv iz nosa. Zamena je već upisana u zapisnik kada je krvarenje na terenu ustanovljeno.</p> <p>Koji je ispravan postupak?</p>	<p>Tumačenje: Pre svega, sudija mora da zahteva medicinsku intervenciju kako bi se problem rešio. Ukoliko bi se igrač oporavio za neko razumno vreme, igra bi se nastavila bez nove zamene. Ukoliko igrač ne može da se oporavi, mora da se izvrši pravilna zamena. Ukoliko ne može da se izvrši pravilna zamena, primenjuje se izuzetna zamena.</p> <p>Iako bi izbacivanje igrača broj 5 koji krvari bila druga zamena u istom prekidu igre, pravilo to dozvoljava, jer se igrač broj 5 na terenu smatra "igračem u igri".</p> <p style="text-align: right;">Pravilo 15.11.1.3</p>
<p>9.14 (9.13/2014) Vidi slučaj 5.7 Specijalista za servis je ušao u igru kao zamena srednjeg blokera. Nakon što je servirao, umesto njega je na teren ušao Libero. Kada je Libero rotacijom došao u prednju liniju, umesto njega je ušao srednji bloker umesto specijaliste za servis.</p> <p>U tom trenutku, trener je shvatio da je srednji bloker ušao u igru nepropisno i pritisnuo je sirenu za pravilnu zamenu specijaliste za servis srednjim blokerom, pokušavajući da vrati srednjeg blokera nazad na teren, da bi pomenuta zamena bila propisna.</p> <p>Budući da se prvi sudija spremao da odobri izvođenje servisa, drugi sudija je odbio neosnovan zahtev ekipe. Sa druge strane, prvi sudija je shvatio da će odobriti servis dok ekipa ima nepropisnog igrača na terenu, odobrio je odgovarajuću zamenu i ekipu sankcionisao opomenom za odugovlačenje, uz minimalno ometanje utakmice.</p> <p>Da li je ovo bila ispravna reakcija prvog sudije?</p>	<p>Tumačenje: U ovom slučaju, prvi sudija je pokazao šta je „umetnost suđenja“.</p> <p>U želji da igračima omogući da nastave igru, uz minimalno uplitanje zvaničnih lica, on je doneo ispravnu odluku. Da je ekipa i dalje činila takve greške, bile bi primenjene sankcije.</p>

9.15 (9.14/2014) Vidi slučaj 5.7

Kada je srednji bloker ekipe 'B' rotacijom došao na red da servira, trener ga je zamenio specijalistom za servis. Kad je ekipa izgubila nadigravanje, na mesto specijaliste za servis je ušao Libero. Kada je Libero rotacijom došao u prednju liniju, na teren je umesto njega utrčao srednji bloker. Posle dva nadigravanja, ekipa 'A' je shvatila da izvršena „promena“ sa Liberom nije bila pravilna, jer srednji bloker nije vraćen na teren zamenom sa specijalistom za servis. Ekipa 'A' je protestovala zbog nastale situacije.

Nakon kraće diskusije sa drugim sudijom, prvi sudija je dozvolio ekipi 'B' da zamenom igrača u igru uvede srednjeg blokeru umesto specijaliste za servis, bez kažnjavanja ekipe.

Da li je ova odluka ispravna?

Tumačenje:

Ova odluka ima tri dela:

Prvo, budući da ovakva situacija nije jasno predviđena pravilima, **Pravilo 23.2.3** kaže da prvi sudija ima pravo da odluči o bilo kom pitanju u vezi sa igrom, uključujući ona koja nisu uređena *Pravilima igre*.

Drugo, u datoj situaciji, ekipa 'B' je trebalo da bude kažnjena dodeljivanjem poena i servisa protivniku, zbog nepravilne zamene, a gubitak dodatnih poena bi bio utvrđen iz dokumenata, uključujući i List za kontrolu Libera (R6). Ukoliko bi bilo moguće utvrditi koje poene je ekipa osvojila za vreme trajanja nepropisne situacije, njih bi trebalo oduzeti ekipi 'B'. Ukoliko bi to bilo nemoguće utvrditi, ne bi trebalo oduzimati dodatne poene. Da bi propisno vratila srednjeg blokeru na teren, ekipa 'B' je trebalo da zatraži pravilnu zamenu u kojoj bi srednji bloker ušao umesto specijaliste za servis.

Treće, ispravan postupak promene igrača sa Liberom/zamene igrača, u ovoj situaciji je sledeći: kada je Libero rotacijom došao u prednju liniju, trebalo je da na njegovo mesto, „promenom“, uđe specijalista za servis. Potom je trener trebalo da zatraži njegovu pravilnu zamenu srednjim blokerom.

Ove promene igrača sa Liberom/zamene igrača treba da se izvrše u istom prekidu igre.

Pravila 19.3.2.1, 23.2.3

9.16 (9.15/2014)

Prvi sudija je dao znak da se izvede servis. U tom trenutku, server je shvatio da je Libero izašao sa terena, ali da igrač nije ušao umesto njega, pa je njegova ekipa na terenu imala samo pet igrača. Odlagao je servis onoliko koliko je bilo dozvoljeno, a zatim je servirao. U trenutku kad je udario loptu, igrač koji se promenio sa Liberom **se nije nalazio u pravilnoj poziciji**, očigledno je načinio pozicionu grešku. Nadigravanje je odigrano i ekipa koja je servirala je osvojila poen.

Kapiten protivničke ekipe je tada prišao prvom sudiji i zatražio objašnjenje odluke da se to nadigravanje odigra. Smatrao je da njegova ekipa treba da dobije taj poen, jer je ekipa koja je servirala načinila pozicionu grešku. Prvi sudija je odbio ovaj zahtev i presudio onako kako je nadigravanje i završeno.

Kakva je trebalo da bude odluka prvog sudije?

Tumačenje:

U ovoj situaciji su načinjene tri greške.

Najpre, prvi sudija ne sme da dá znak za izvođenje servisa, ukoliko neka od ekipa nije spremna za igru, ili lopta nije u posedu servera.

Trebalo je da sačeka sa znakom za servis. Ako bi to izazvalo zastoje u igri, ekipi koja servira bi sledila opomena za odugovlačenje.

Drugo, promena sa Liberom može da se obavi samo pre zvižduka za servis.

I treće, ekipa koja servira je načinila pozicionu grešku u trenutku servisnog udarca i zbog toga je trebalo da izgubi nadigravanje. Da je igrač, koji je ušao umesto Libera, bio na poziciji 4 pre servisnog udarca, nadigravanje bi trebalo da se odigra, a ekipa koja servira bi bila sankcionisana na osnovu Pravila 19.3.2.5.

Pravila 7.5.1, 12.3, 19.3.2.3, 19.3.2.5

9.17 (9.16/2014) Vidi slučaj 5.13

Jedini Libero ekipe se povredio za vreme zvaničnog zagrevanja pred utakmicu. Trener je zatražio da odredi novog Libera i želeo je da novi Libero bude trenutni kapiten ekipe, koji se već nalazio u početnoj postavi za prvi set. Prvi sudija je odbio zahtev, jer pravila zabranjuju da Libero bude kapiten ekipe i kapiten u igri.

Da li je odluka sudije bila ispravna?

Tumačenje:

Odluka prvog sudije nije bila ispravna. Ako ekipa ima dva Libera, trener odmah može da izmeni povređenog aktivnog Libera drugim Liberom. Ako se povredi drugi Libero, trener može da odredi novog Libera i to može biti bilo koji igrač koji je van terena u trenutku ponovnog određivanja Libera.

Ako ekipa ima samo jednog Libera, postupak je isti kao u slučaju kada se povredi drugi Libero.

Odluka sudije, opisana u ovom slučaju, nije bila ispravna.

Iako je tačno da Libero ne može imati ulogu kapitena ekipe, ili kapitena u igri, kapiten ekipe može da se odrekne funkcije kapitena, kao i svih prava i dužnosti vezanih za to, kako bi bio određen za novog Libera.

Budući da se kapiten već nalazio na listiću za početnu postavu, procedura je sledeća:

1. Zamena kapitena ekipe drugim igračem, pravilnom zamenom, pre početka utakmice.
2. Zahtev od strane trenera da odredi novog kapitena ekipe.
3. Određivanje novog Libera.
4. Zahtev od strane sudije da novi Libero promeni uniformu u skladu sa uniformom Libera (ili je pokrije prslukom koji se za ovu svrhu nalazi u rezervnoj opremi).
5. Zahtev da zapisničar:
 - Preregistruje dotadašnjeg kapitena ekipe kao novog, ili novoodređenog Libera (koji menja originalnog Libera)
 - Registruje novog kapitena ekipe.

Detalji o ovim ponovnim registracijama/ponovnim određivanjima se moraju upisati u zapisnik, u rubriku „Primedbe“.

Pravila 5, 19.1.5, 19.2, 19.3.2.8

<p>9.18 (9.17/2014) Vidi slučaj 5.14</p> <p>Libero ekipe se povredio tokom utakmice i drugi sudija je dozvolio lekaru, da, uz prisustvo trenera, uđe na teren kako bi se utvrdila ozbiljnost povrede. Odlučeno je da se Libero izvede sa terena, a u igru se vrati igrač umesto kojeg je Libero ušao. Pošto je napustio teren, Libero je, tvrdeći da se oporavio, insistirao da se vrati na teren da igra. Sudije su dozvolile Liberu da se vrati na teren i nastavi utakmicu. Da li je to bilo ispravno?</p>	<p>Tumačenje:</p> <p>Ne, to se nije smelo dozvoliti. Iako se radilo o povredi, Libero je mogao da bude zamenjen pravilnom „promenom”. Takođe, Libero i dalje ima pravo da učestvuje u utakmici, sve dok se ne proglasi nesposobnim za nastavak igre (Pravilo 19.4.2).</p> <p>Stoga je u opisanoj situaciji napravljena greška zato što su se odigrale dve uzastopne promene igrača sa Liberom, bez nadigravanja između njih. Ovo je slučaj nepravilne promene Libera. U skladu sa pravilima, u trenutku druge promene Libera, drugi sudija treba da je odbije, a prvi sudija treba da dodeli odgovarajuću sankciju zbog odugovlačenja.</p> <p style="text-align: right;">Pravilo 19.3.2.1, 19.3.2.8</p>
<p>9.19 (9.18/2014)</p> <p>Tokom utakmice, trener je odlučio da izmeni aktivnog Libera, broj 7, drugim Liberom, broj 1. Poslao je drugog Libera, sa tablicom za zamene, broj 7, u zonu za zamenu igrača, gde je izmena dva Libera izvršena kao pravilna zamena. Drugi sudija je obavestio zapisničara da ovo unese u zapisnik, u rubriku „Primedbe”. Da li je ovo bila pravilna procedura?</p>	<p>Tumačenje:</p> <p>Izmena dva Libera je trebalo da se obavi u zoni za zamenu Libera, bez formalnosti, tj. bez tablica za zamene. Jedan Libero sada može slobodno da izmeni drugog, pod uslovom da je između dve izmene okončano nadigravanje.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 19.3.2.1, 19.3.2.2, 19.3.2.7, 19.3.2.8</p>

9.20 (9.19/2014)

Libero je odigrao loptu „prstima“ iz prednje zone. Pravac lopte je bio takav da je završila iznad mreže gde je udario napadač iste ekipe, a gotovo u isto vreme i protivnički bloker.

Šta bi sudije trebalo da uzmu u obzir prilikom donošenja odluke?

Tumačenje:

Libero sme da odigra loptu „prstima“ iz prednje zone. Libero sme da uputi loptu ka protivniku odigravajući „prstima“. Greška je, međutim, ako igrač izvede udarac u napadu kada je loptu podigao Libero prstima, iz svoje prednje zone, a u trenutku udarca lopta je u celosti iznad gornje ivice mreže. Udarac u napadu je izveden u trenutku kada lopta potpuno pređe vertikalnu ravan mreže, ili je dodirne protivnik.

U ovoj situaciji, postoje 3 opcije:

- napadač prvi udari loptu: napadač izvede udarac u napadu u pomenutim okolnostima. Ekipe A i B sledeća servira.
- napadač i bloker udare loptu istovremeno: budući da je udarac izveden iznad mreže, t.j. tamo gde oba igrača imaju pravo da odigraju loptu, blokerov dodir lopte istovremeno sa napadačevim udarcem je dozvoljen. Međutim, napadačev udarac u napadu je bio izveden u trenutku kada je bloker dodirnuo loptu – to znači da je on napravio grešku udarca u napadu. Ekipe 'B' sledeća servira.
- Bloker prvi dodirne loptu: budući da je bloker blokirao dozvoljen udarac u napadu od strane Libera, greška nije učinjena. Odigravanje napadača treba smatrati blokom. Nadigravanje se nastavlja.

Pravilo 19.3.1.4

9.21 (9.20/2014)

Trener ekipe 'B' je zatražio tajm-aut. Drugi sudija je zviždukom odobrio tajm-aut.

Prvi sudija nije čuo zvižduk drugog sudije pa je dozvolio izvođenje servisa ekipe 'A'.

Drugi sudija je ponovio zvižduk kako bi odobrio tajm-aut. Nakon izvesne konfuzije, prvi sudija je dodelio opomenu za odugovlačenje ekipi 'B'.

Kasnije, u istom setu, ekipa 'B' je sankcionisana zbog odugovlačenja igre. Ova, druga po redu sankcija za odugovlačenje, na istoj utakmici, za ekipu 'B', dovela je do kazne za odugovlačenje i ekipi 'A' je dodeljen poen. To je bio 24. poen za ekipu 'A', nakon kojeg su osvojile i meč poen.

Ekipe 'B' je žestoko protestovala zbog sankcija za odugovlačenje igre. Da li su njihovi protesti bili opravdani?

Tumačenje:

Ekipe 'B' je imala dobar razlog za protestovanje. U situacijama kada su sudije imale suštinske nesporazume, ekipe nisu smele biti kažnjene. Stoga je prva opomena za odugovlačenje bila neopravdana.

Da opomena nije dodeljena u prvom slučaju, drugi slučaj bi zahtevao samo opomenu za odugovlačenje i ekipa 'B' nikada ne bi ni protestovala.

S druge strane, ekipa 'B' je trebalo da prijavi da želi da upiše zvaničan protest, prilikom prve sankcije za odugovlačenje. S obzirom da su to propustili, izgubili su pravo da protestuju protiv odluka prvog sudije.

Pravilo 5.1.2.1

9.22 (9.21/2014)

U toku drugog seta, na glavnom semaforu koji prate gledaoci, pojavila se greška.

Istog trenutka, uzrujani trener ekipe 'A' je protestovao kod zapisničara, sudije i Kontrolnog komiteta takmičenja. U protestu ga je podržao šef njegove delegacije, koji je sa svog sedišta na tribinama, rezervisanog za šefove delegacija, došao do stola Kontrolnog komiteta.

Prvi sudija je pozvao kapiten u igri ekipe 'A' i objasnio joj da dodeljuje treneru kaznu za neuljudno ponašanje. Iako je bila u obavezi da obavesti trenera o odluci sudije, ona to nije učinila. Štaviše, u opštoj konfuziji, drugi sudija nije uočio sankcionisanje trenera ekipe 'A' i kazna za neuljudno ponašanje nije upisana u zapisnik.

Rezultat je ispravljen i igra je nastavljena, bez upisivanja sporne situacije u zapisnik.

Kako je trebalo prevazići ovaj incident?

Tumačenje:

Prva greška je učinjena od strane zapisničara.

Pravilo 25.2.2.1

Drugu grešku je napravio rukovalac semaforom.

Treću grešku je načinio pomoćnik zapisničara, jer nije proveravao rezultat sa zapisničarom, kako bi bili uvereni da su i jedan i drugi zapisnik usklađeni.

Pravilo 26.2.2.5

Prvi sudija je, preko drugog sudije, trebalo da se uveri da je kazna upisana u zapisnik.

Pravilo 25.2.2.6

Kapiten u igri je morala da obavesti svog trenera o dodeljenoj kazni. Pošto ona to nije uradila, trebalo je i nju sankcionisati.

Pravilo 21

Kontrolni komitet je pogrešio što je dozvolio šefu delegacije da dođe do njihovog stola.

Predsednik žirija je trebalo da prekine utakmicu i nakon konsultacije sa drugim sudijom, zapisničarom ili elektronskim zapisničarom, ukoliko se koristi, da odluči o nastavku utakmice.

Vidi: Uputstva i instrukcije za suđenje.

Pravilo 25.2.2.6, 25.2.2.7

9.23 (9.22/2014)

Na početku seta, igrač broj 11, ekipe 'A', se nalazio na poziciji 6, umesto igrača broj 15, koji je upisan na listiću za postavu. Tokom proveravanja početne postave, drugi sudija nije primetio ovo neslaganje. Nakon provere početne postave, umesto igrača broj 11 je odmah na teren ušao Libero. Kasnije se igrač sa brojem 11 vratio na teren umesto Libera. Prvi tehnički tajm-aut je bio pri rezultatu 8:5 za ekipu 'A'. Posle tehničkog tajm-auta, igrač sa brojem 11 se pripremao da servira. Drugi sudija je signalizirao da je pogrešan igrač na terenu i počeo da objašnjava kapitenu ekipe i treneru o kojoj grešci je reč. Rasprava je bila duga pa je i prvi sudija sišao sa sudijske stolice.

Nakon provere lista za kontrolu Libera, bilo je očigledno da je igrač broj 11 u igri od početka seta. Stoga je prvi sudija odlučio da poništi sve poene ekipe 'A'. Ekipa 'B' je zadržala svoje poene i oni su dobili pravo da serviraju pri rezultatu 5:0 za ekipu 'B'.

Nekoliko nadigravanja kasnije, pri rezultatu 8:5 za ekipu 'B', ponovo je odobren tehnički tajm-aut.

Da li je ovo bio ispravan postupak od strane sudija?

Tumačenje:

Ovo je veoma kompleksna situacija sa više grešaka.

- Prva greška se desila na početku seta. Početna postava ekipe 'A' na terenu nije odgovarala onoj koja je bila upisana u listić za postavu. Drugi sudija nije primetio to neslaganje.
- Druga greška se desila nakon tehničkog tajm-auta. Ekipe 'B' je trebalo dodeliti dodatni poen, kao kaznu za pozicionu grešku ekipe 'A', tako da je rezultat morao da bude 6:0 za ekipu 'B'.
- Treća greška je odobravanje drugog tehničkog tajm-auta, kada je ekipa 'B' osvojila 8. poen.

Da je postojao Kontrolni komitet na ovoj utakmici, predsednik Žirija bi, takođe, morao da proveri početne postave igrača i interveniše kako bi se situacija ispravila.

9.24 (9.23/2014)

Sudija je doneo odluku da sledeća servira ekipa 'B'. Ekipa 'B' je odmah zatražila zamenu i umesto igrača broj 6 ušao je igrač broj 9. U međuvremenu, prvi sudija je, na sugestiju linijskog sudije, promenio svoju odluku i dodelio nadigravanje ekipe 'A'. Shvativši to, trener ekipe 'B' je zatražio da se zamena poništi i da se ispravi postava. Drugi sudija je to dozvolio i utakmica je nastavljena sa prvobitnom postavom ekipe 'B'.

Da li je ovo bio ispravan postupak?

Tumačenje:

Budući da je prvi sudija promenio svoju odluku, koja je i bila povod za zamenu ekipe 'B', u duhu igre je da se ovakav zahtev trenera prihvati. Trebalo bi smatrati da ekipa nije ni izvršila zamenu.

<p>9.25 (9.24/2014) Vidi slučaj 4.27 Za vreme nadigravanja, igrač je zadobio povredu zbog koje je krvario. Nakon završetka nadigravanja, prvi sudija mu je sugerisao da odmah zatraži pomoć lekara kako bi zaustavio krvarenje, budući da je zabranjeno igrati sa ranom koja krvari. Saniranje je trajalo jedan minut. Nakon što je krvarenje zaustavljeno, igra je nastavljena. Da li je ovaj postupak prvog sudije bio ispravan?</p>	<p>Tumačenje: Nije dozvoljeno igrati sa ranom koja krvavi, nezavisno od ozbiljnosti povrede. Sudije moraju da zaustave igru čim uoče povredu i savetuju igrača da zatraži pomoć lekara. Ekipe nije u obavezi da zameni tog igrača. Stoga je ovo bila prihvatljiva procedura od strane prvog sudije, budući da nije dao ekipi sankciju za odugovlačenje niti je od nje zahtevao da zatraži pravilan prekid igre.</p> <p style="text-align: right;">Odluka Medicinske komisije FIVB.</p>
<p>9.26 (novo – ranije 3.28) Igrač broj 1 je spreman za servis. Kapiten u igri je zatražio potvrdu da li je pravi igrač njegove ekipe na redu da izvede servis. Zapisničar je dao informaciju da je igrač broj 6 na redu da servira. Kapiten je osporio ovu informaciju i insistirao na tome da servis treba da izvede igrač broj 1. Kapiten nije bio zadovoljan i dok je pokušavao da priđe prvom sudiji, ovaj je dao znak za servis. Usled ove zbunjujuće situacije, ekipa je kažnjena jer nije izvela servis u okviru dozvoljenih 8 sekundi. U naknadnoj proveru zapisnika, utvrđeno je da je trener ekipe predao pogrešnu postavu, sa igračem broj 6, upisanim na dve pozicije. Trebalo je da budu upisani igrači broj 6 i broj 1. Igrač broj 1 je trebalo da servira, baš kao što je kapiten i pretpostavio. Koji je ispravan postupak sudije u ovom slučaju?</p>	<p>Tumačenje: Zdrav razum mora da prevlada prilikom rešavanja ove situacije. Prvu grešku je napravio trener ekipe, kada je predao neispravan listić sa postavom. Greška je uvećana nepažnjom drugog sudije i zapisničara. Stoga, ekipu ne treba sankcionisati zbog pogrešnog igrača na servisu, a igraču broj 1 treba dozvoliti da servira. S druge strane, prvobitna greška trenera je prouzrokovala odugovlačenje igre, zbog čega treba dodeliti sankciju za odugovlačenje. Zatim, drugi sudija mora, odmah nakon otkrivanja i razjašnjavanja situacije, da zatraži novi listić sa postavom od trenera ekipe, a i zapisnik se mora ispraviti.</p> <p style="text-align: right;">Odluka Komisije za pravila igre</p>

DODATAK: BROJEVI SLUČAJEVA I ODGOVARAJUĆA PRAVILA

Ovde su slučajevi navedeni sa brojevima odgovarajućih pravila. Brojevi slučajeva su linkovima povezani sa slučajevima, i omogućeno je vraćanje sa slučajeva na ovaj Dodatak.

Broj slučaja	Pravilo 1	Pravilo 2	Pravilo 3	Pravilo 4	Pravilo 5	Pravilo 6	Pravilo 7
NOŠENJE NEDOZVOLJENIH PREDMETA							
1.01	4.5.1	4.5.3					
1.02	4.5.1						
KAPITEN							
1.03	5.1.2	20.1	20.2	21.2	21.3.1		
1.04	5.1.2.2						
1.05	5.1.2.2						
1.06	5.1.2.1	20.2.1					
1.07	5.1.2.1	23.2.4					
TRENER							
1.08							
1.09	5.1.2	5.2.3.4	21.1	21.2	21.3		
1.10	5.2.1	5.2.3.3	5.3.1				
1.11	5.2.3.2	5.2.3.4	5.3.1				
1.12	5.2.3.4						
1.13							
ŽREB							
2.01	7.1.2						
POZICIONE I ROTACIONE GREŠKE							
2.02	7.4	7.4.2	7.4.3				
2.03	7.4.3	7.5					
2.04	1.3.3	7.4					
2.05	7.7.1	23.2.3					
2.06							
2.07	7.5	7.7	12.3	12.4.3			
IGRANJE LOPTOM							
3.01	10.1.2	10.1.2.2					
3.02	9.2.1	9.2.2	9.3.3	9.3.4			
3.03	9.2.3.2	14.2					
3.04	9.2.2	9.2.3.2	14.2				
3.05	9.2.2						
3.06	9	9.1.3					
3.07	9	9.1.3					
3.08							
3.09	10.1.2						
3.10.1	8.4.1	8.4.2	9.1	10.1.2	10.1.2.1	10.1.2.2	
3.10.2	9						
PRELAZ ISPOD MREŽE							
3.11	11.2.1	11.2.2.1	11.2.4				

3.12	11.2.1						
IGRAČ PORED MREŽE ILI U KONTAKTU SA NJOM							
3.13	11.3.1	11.4.4					
3.14	9	11.2.1					
3.15	9.1.2.2	9.1.2.3					
3.16	11.3.1	11.4.4					
3.17	11.3.1	11.4.4					
3.18	11.3.1						
3.19	11.3.1	11.4.4					
3.20	11.3.1	11.4.4					
3.21.1	11.3.1	11.3.2	11.4.4				
3.21.2	11.3.1	11.4.4					
3.22	11.3.1	11.4.4					
SERVIS							
3.23	7.7.1	12.2.1	12.7.1	25.2.2.2			
3.24	12.4.4						
3.25	12.4.2						
3.26	8.4.3	27.2.1.3					
3.27	12.6.2.1						
3.28	Vidi slučaj 9.26						
3.29	12.6.2.1						
UDARAC U NAPADU							
3.30	13.1.3						
3.31	13.1.1	13.1.3	13.2.2	13.3.3			
3.32	13.1.1	14.3					
3.33	9.1	13.1.3	13.2.2	13.3.3			
3.34	13.3.4	19.3.1.3					
BLOK							
3.35	14.1.1	14.1.3	14.6.2				
3.36	14.1.1	14.3					
3.37	14.1.1						
3.38	11.2.1						
3.39	11.1.2	14.1.1	14.2	14.3			
3.40							
3.41	9.1	14.2	14.4.1				
3.42	13.3.1	13.3.3	14.1.1	14.6.1	14.6.2		
3.43	9.3.1	14.1.1					
3.44	9.1	14.1.1	14.4.1				
3.45	9.1	14.1.1	14.4.1				
3.46	19.3.1.3						
ZAMENA IGRAČA							
4.01	15.10.2	15.10.3a	15.10.4	16.1			
4.02	15.10.3a	15.10.3b	15.11.1.3				
4.03	15.3.2						
4.04	15.10.3a	16.1.1	16.2				
4.05	15.10.3	16.2					
4.06	16.1.1	16.2					
4.07	15.7						
4.08	15.7						

4.09	7.3.2	7.3.4					
4.10	15.9.2						
4.11	15.5	15.6	15.11	16.1			
4.12	15.7						
4.13	15.6	16.1.3					
4.14							
4.15	16.1.1	23.2.3					
4.16	7.3.5.2	7.3.5.3					
4.17	15.10.3a	15.10.3c	16.1.1				
4.18	15.11.2	16.1.1					
4.19	15.10.3a	15.10.3c					
4.20	4.1.3	4.2.2	5.1.1	5.2.2	7.3.5.4	15.9.2	
4.21	15.2.2						
4.22	7.3.5.2						
TAJM-AUTI I TEHNIČKI TAJM-AUTI							
4.23	15.4.1						
4.24	15.4.2						
NEOSNOVANI ZAHTEVI							
4.25	15.3.1	15.3.2	15.10.3a	15.11.1.3	25.2.2.6		
4.26	15.11.1.4	16.1.5	25.2.2.6				
POVREDE							
4.27	4.4	15.5	15.10.2	15.10.3a	17.1.1		
4.28	15.7	17.1.2					
4.29.1	15.11.1.3						
4.29.2	4.1.3	5.1	5.2.1	5.2.2	19.4.2.5	25.2.2.7	
ODUGOVLAČENJA IGRE							
4.30	6.4.1	16.1					
4.31	16.1.2	16.1.5					
4.32	1.5	5.1.2.2	6.4.1	16.2			
4.33	4.2	6.4.1	6.4.2	18.1			
SPOLJNI UTICAJ							
4.34	17.2	17.3					
4.35							
LIBERO							
5.01	19.3.2.4	19.3.2.8	24.3.1				
5.02	6.4.3	15.7	15.8				
5.03	15.5	15.7	17				
5.04	6.4.3	19.1.1	19.3.2	19.3.2.8	19.4		
5.05	15.3.2	19.3.2	19.3.2.8				
5.06	19.3.2.5						
5.07	19.3.2.1	19.3.2.9	23.2.3				
5.08	7.5.1	12.3	19.3.2.3	19.3.2.5			
5.09	19.1.3	19.3.2.2	19.3.2.8	19.4.2			
5.10	5.2.3.4						
5.11	19.3.2.1	19.3.2.2					
5.12	15.9	19.3.1.1	26.2.2.1	26.2.2.2			
5.13	5	19.2	19.3.2.8	19.4.2.5			
5.14	19.3.2.9	23.2.3					
5.15	19.3.2.1						

5.16	19.3.2.1	19.3.2.8					
5.17	19.3.2.8	Dij. 1					
5.18	19.3.2.1						
5.19	19.3.2.2	19.3.2.8					
5.20	19.1.2						
5.21	19.2						
5.22	14.1.1	14.1.2	14.1.3				
5.23	6.1.3	19.3.2.1	19.3.2				
5.24	19.3.2.8	19.4.2.1	19.4.2.4				
PONAŠANJE UČESNIKA							
6.01	21.1	21.2					
6.02	21.2.1	21.3					
6.03	5.2	21.1	21.2	21.3			
6.04	21.5						
6.05	21.2	21.2.1	21.3				
6.06	21.1	21.2	21.3				
6.07	21						
6.08							
6.09	6.4.3	15.8					
SUDIJE I NJIHOVE NADLEŽNOSTI							
7.01	23.3.2.2						
7.02	4.2.1	4.2.3	24.2.4	24.2.5			
7.03	25.2.2						
7.04	5.1.2.1	5.1.3.2	23.2.4				
7.05							
7.06	15.1	15.2.1	15.11	16.1	16.2	24.2.6	24.2.7
7.07							
7.08	15.4.4						
7.09	5.2.3.4	5.3.1					
7.10	5.1.2						
SPECIJALNI SLUČAJEVI							
8.01							
8.02	17.2						
8.03	17.3.2.2						
8.04	9.1.3						
8.05							
PROŠIRENI SLUČAJEVI							
9.01	14.3						
9.02	13.3.3	14.3	14.6.1	Dij. 7			
9.03	13.3.1	14.1.1	14.6.2				
9.04	15.7	15.8					
9.05	15.7						
9.06							
9.07	15.11.2	16.1.1					
9.08	15.10.3a	15.10.3c					
9.09							
9.10	15.4.1						
9.11	15.3.1	15.3.2	15.10.3	15.11.1.3	16.1.1	16.1.2	25.2.2.6
9.12	15.11.1.1	23.3.2.3a	24.3.2.2	25.2.2.6			

9.13	15.11.1.3						
9.14							
9.15	19.3.2.1	23.2.3					
9.16	7.5.1	12.3	19.3.2.3	19.3.2.5			
9.17	5	19.1.5	19.2	19.3.2.8			
9.18	19.3.2.1	19.3.2.8					
9.19	19.3.2.1	19.3.2.2	19.3.2.7	19.3.2.8			
9.20	19.3.1.4						
9.21	5.1.2.1						
9.22	25.2.2.1	26.2.2.5	25.2.2.6	21	25.2.2.7		
9.23							
9.24							
9.25	Odluka medicinske komisije FIVB						
9.26	Odluka Komisije za pravila igre						